

C2 – WEL1

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2008-2009

30 september 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

INHOUD

Interpellatie van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het veiligheidsbeleid binnen de instellingen van bijzondere jeugdbijstand	1
Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de combinatie van persoonlijke- assistentiebudget (PAB) en pleegzorg	3
Vraag om uitleg van mevrouw Anne Marie Hoebeke tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de groep jongeren, ouder dan 18 jaar, die de voorzieningen van de bijzondere jeugdzorg verlaten	
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvang van jongvolwassenen	5
Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpak van ouderenmis(be)handeling en de evaluatie van het beleid ter zake	
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een gecoördineerde en coherente aanpak van oudermishandeling en ouderenmisbehandeling	
Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de nood aan meer aandacht voor de toenemende ouderenmishandeling	8
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de regelgeving rond kinderopvang-initiatieven	12
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de kostenvergoeding voor zelfstandige minicrèches en de fiscale vrijstelling ervan	16
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de besteding van de middelen van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten (FCUD) voor de Vlaamse Gemeenschap	18
Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het scholenpakket 'Op eigen benen'	20
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin over de financiering van de Vlaamse Thuiszorgequipes voor Kinderen	21
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de stand van zaken in de adoptiedossiers van adoptiedienst Horizon	23

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de dringende nood aan meer ondersteuning voor meisjes met psychiatrische problemen in jeugdinstellingen

24

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de dreigende sluitingen van dagcentra binnen de geestelijke gezondheidszorg

26

Waarnemend voorzitter: mevrouw Marijke Dillen

Interpellatie van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het veiligheidsbeleid binnen de instellingen van bijzondere jeugdbijstand

De voorzitter: De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil mijn interpellatie beginnen met een algemene beschouwing over de registratie van incidenten in de voorzieningen van bijzondere jeugdbijstand.

In 2001 werd in een Limburgse residentie een opvoedster vermoord. Naar aanleiding van dat feit zijn de verantwoordelijken bewuster beginnen om te gaan met de vraag hoe men de veiligheid van de medewerkers op het werk beter kan garanderen. In november 2002 is men daartoe gestart met een systematische registratie van incidenten die vallen onder de volgende definitie: "Een ernstige bedreiging voor de integriteit van de in de begeleiding betrokken medewerker, waarbij deze oordeelt dat de normale werkprocedures niet voor voldoende controle zorgen over de situatie en waarbij de aansprakelijkheid van de voorziening of van de begeleider in het geding komt." Het gaat vooral over fysieke, psychische en materiële feiten. Daarbij wordt gedacht aan de volgende situaties: agressie, inbraak, hygiënische omstandigheden, valse beschuldigingen enzovoort.

De bedoeling van de registratie is om samen met de Vlaamse overheid een veiligheidsbeleid uit te werken. In AGORA zijn er trouwens al een aantal analyses verschenen. Vanuit beleidsoogpunt zou het in die zin relevant zijn om een overzicht van die analyses en de passende maatregelen die daar al dan niet uit voortvloeiden, te verkrijgen en hier in de bevoegde commissie te bespreken en te evalueren.

– *Mevrouw Vera Van der Borgh, ondervoorzitter, treedt als waarnemend voorzitter op.*

De aanleiding van mijn interpellatie is jammer genoeg een gruwelijk feit dat zich voordeed op donderdag 31 juli 2008 in Nieuwland, een Brugse voorziening voor bijzondere jeugdbijstand, waarbij een opvoedster het slachtoffer werd van een moordaanslag. Zij kreeg onder meer een kogel in het hoofd, die net niet in de hersenen doordrong. Ze kreeg ook een kogel in de schouder en

werd bijna gewurgd. De jonge dader, die zij al een tweetal jaar begeleidde tot zelfstandig wonen, pleegde daarop zelfmoord. Gelukkig overleefde de opvoedster deze zeer gruwelijke agressie op haar persoon.

Op het moment van de misdaad, tussen kwart voor elf en middernacht, was de opvoedster alleen op de campus. Zij moest vluchten door de gangen, maar er was nergens een alarmknop. Ook de verlichting buiten was ondermaats. Ze was alleen op de campus omdat het 31 juli en dus vakantie was. De andere jongeren waren met verlof. Er moest zich nog één jongere aanmelden om middernacht. Ondanks haar verwondingen en het feit dat ze in shock was, heeft ze die jongere toch nog opgevangen.

Zij had in de maanden voordien, zoals het hoort, de situatie van de jongere die uiteindelijk de moordaanslag heeft gepleegd, geregeld besproken met het team van de instelling. De vraag die zich nu opdringt, is of die jongere nog in die specifieke begeleiding vanuit die instelling voor bijzondere jeugdbijstand thuishoorde.

Mijnheer de minister, tot welke concrete beleidsmaatregelen inzake het veiligheidsbeleid voor de medewerkers heeft de registratie van incidenten in de voorzieningen voor bijzondere jeugdbijstand tot op heden geleid? Is er daaromtrent een beleidsrapport met aanbevelingen ter beschikking?

Het recente feit in het Brugse van 31 juli 2008 heeft niet alleen bij de opvoedster maar ook bij de collega's trauma's en angst veroorzaakt. Heeft het bevoegde departement de nodige schikkingen getroffen om in de nodige psychologische bijstand te voorzien? Is er vanuit het bevoegde departement een onderzoek bezig over de vraag of de jonge dader nog wel thuishoorde in die instelling voor bijzondere jeugdbijstand?

Als sedert november 2002 door de jongerenbegeleiding aan registratie wordt gedaan, waarom kon de opvoedster in Brugge dan geen alarmknop indrukken? Waarom was zij alleen op de campus? Waarom was er buiten onvoldoende verlichting?

Mijnheer de minister, collega's, dergelijke omstandigheden kun je niet voorzien. Dat zijn dingen die gebeuren. Toch vind ik dat er hier een minimum aan preventie had moeten gebeuren. Die opvoedster had net zo goed dood kunnen zijn. We moeten er met z'n allen over nadenken hoe we dat op het terrein kunnen vermijden en hoe we de omstandigheden kunnen verbeteren. We moeten dat in alle sereniteit kunnen bespreken.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mijnheer Van Nieuwkerke, ik ben heel blij dat u uw interpellatie eindigt met een oproep tot sereniteit. Het is belangrijk dat we niet naar aanleiding van elk incident om preventie schreeuwen, alsof elk preventiebeleid ervoor zou zorgen dat er nooit incidenten zijn. Er zijn wel degelijk preventiemaatregelen, maar de absolute zekerheid dat men alle incidenten kan vermijden, is niet van deze wereld. Maar het is hoe dan ook het lot van elke minister om naar aanleiding van elk incident toe te lichten dat er wel degelijk preventief wordt gewerkt.

Het probleem dat u aanhaalt, is zeker ernstig, maar gelukkig ook uitzonderlijk. Het is ook niet duidelijk of agressie in de jeugdinstanties daadwerkelijk toeneemt. Het beschikbare cijfermateriaal is wat dat betreft te diffuus en te onvolledig. Omgaan met agressie is wel zeker inherent aan het werken in de bijzondere jeugdbijstand, zeker in de residentiële werkvormen, en aan de doelgroep van de bijzondere jeugdbijstand, namelijk gedwongen hulpverlening.

Omgaan met agressie en met de veiligheid van allen als eerste prioriteit zijn twee thema's waar de sector uitgebreid aandacht aan besteedt, zowel binnen de eigen organisatie als binnen de koepels, als ook in overleg met de administratie.

De registratie waar u naar verwijst, werd in het najaar van 2002 opgezet door de vzw Jongerenbegeleiding. Dat is dus een van de drie koepels, naast PPJ (Werkgeversfederatie voor Jeugdzorg) en het Vlaams Welzijnsverbond. Ik moet vaststellen dat die registratie nooit echt goed van de grond is gekomen. Het doel was dat die registratie vanuit alle koepels zou worden opgevolgd. De registratie is echter in maart 2006 stopgezet omdat niet alle koepels info aanleverden en omdat men wat problemen had met het identificeren van welke gevallen men precies wilde registeren. Dat leidde tot data die eigenlijk niet bruikbaar zijn om er concrete aanbevelingen aan te koppelen.

Het is inderdaad belangrijk om personeel te leren omgaan met agressie, om te voorzien in mogelijkheden van time-out en om een globaal veiligheidsbeleid uit te werken. In dat verband werden in deze legislatuur al best wat acties ondernomen. Het belangrijkste element dat vaak wordt aangehaald als bron van agressie, is een te grote druk in de leefgroepen, onder andere door een hoge bezettingsgraad en een blijkbaar toenemende complexiteit van de problematieken.

Een van de acties die in dat verband zijn ondernomen, is de flexibilisering. Dat wil zeggen: meer mogelijkheden om, vanuit residentie, de jongere in zijn context te begeleiden door het invoeren van een flexibele norm, zodat een voorziening op jaarbasis minimaal 50 procent aanwezigheid moet realiseren. De overdruk ten gevolge van een te zware bezetting wordt op die manier wat gemilderd.

Daarnaast zijn er de mogelijkheden tot time-out voor ontspoorde jongeren in de gemeenschapsinstellingen. Ook in andere time-outmogelijkheden is voorzien, waar jongeren met agressie tijdelijk naartoe kunnen. Denk maar aan de projectmatige subsidiëring van time-out- en onthemende projecten. Meer specifiek zijn zeker ook de samenwerkingsakkoorden met kinder- en jeugdpsychiatrie belangrijk, zodat daar zowel time-out als ondersteuning kan worden gerealiseerd. We hebben daar overigens een flinke budgettaire inspanning voor gedaan.

Omtrent het te voeren eigen veiligheidsbeleid ligt de focus niet louter op agressie of het voorkomen ervan, maar dient men breder te kijken naar de globale werking en in sommige gevallen naar de mogelijke juridische implicaties.

Ik wil nog twee recente acties omtrent het veiligheidsbeleid en het voorkomen van agressie aanhalen. Enerzijds heb je Arktos, die met hun programma 'Rots en Water', een agressieregulerend programma dat momenteel met succes wordt toegepast in voorzieningen voor bijzondere jeugdbijstand, de Award van de Jeugdzorg hebben gewonnen. Anderzijds is er een eenmalig budget vanuit het Fonds Jongerenwelzijn 2008 ten belope van 250.000 euro voor de vorming van personeel in het detecteren van potentiële gevaarsituaties en het omgaan met effectieve agressie.

Verder zijn er nog organisaties zoals ICOBA, het Initiatief CompetentieBevordering Agressiebeheersing van Vlaamse Social Profit Fondsen vzw, die onder meer ondersteuning bieden bij de opmaak van een agressiebeleidsplan, alsook nazorg op niveau van de begeleiding in een voorziening. Die organisaties zijn bij dit soort plannen duidelijk een inspirerende partner gebleken.

In antwoord op uw tweede vraag wil ik ingaan op het recente feit in het Brugse van 31 juli 2008. Ik wil daarbij signaleren dat de betrokkene in begeleid zelfstandig wonen zat. Hij heeft die daad wel degelijk gepleegd binnen de instelling, maar was op dat ogenblik vanuit zijn begeleid zelfstandig wonen naar de begeleidster gegaan.

Het is eerst en vooral de taak van de voorziening – de werkgever – om de nodige maatregelen te treffen met betrekking tot de psychologische bijstand van het personeelslid en haar collega's. Zowel het Agentschap Inspectie Welzijn, Volksgezondheid en Gezin als het Agentschap Jongerenwelzijn heeft in de periode na de feiten herhaaldelijk contact gehad met de verantwoordelijken van de voorziening. Daaruit blijkt dat de nodige stappen zijn gezet om de personeelsleden en de door hen begeleide minderjarigen bij te staan bij de verwerking van het incident: slachtofferhulp werd ingeschakeld en de gebeurtenis werd bespreekbaar gemaakt. De voorziening is op dit ogenblik nog steeds in gesprek met personeelsleden en bewoners.

U vraagt of de jongere nog wel thuishoorde in die instelling. Ik heb al geantwoord dat hij eigenlijk in een systeem van zelfstandig wonen zat. Ik heb geen indicatie om aan te nemen dat deze jongere daar niet in thuishoorde.

U vraagt waarom er geen alarmknop was om in te drukken. Daar moet ik verwijzen naar het eigen veiligheidsbeleid dat elke voorziening uitwerkt. Er bestaan daarover geen strikte criteria. Er zijn natuurlijk wel de infrastructuurnormen waaraan een voorziening moet voldoen om een erkenning te krijgen. Ik wil in dit heel concrete geval signaleren dat de voorziening toch twee elementen had die achteraf cruciaal zijn gebleken. In de betrokken instelling is elke kamer voorzien van een dubbele vluchtweg. De inslaapkamer voor de begeleider met nachtdienst beschikt over een vaste telefoonlijn. Ook blijkt dat de voorziening al voor het incident over een draaiboek 'Omgaan met agressie' beschikte waarin elementen ter voorkoming van agressie zijn opgenomen. Het personeel heeft voordien ook trainingen gekregen in het omgaan met agressie. Deze opleidingen worden uiteraard voortgezet.

Na het incident werden nog een aantal nieuwe infrastructurele maatregelen genomen, zoals het vervangen en uitbreiden van de verlichting. U verwijst daar ook naar. De directie onderzoekt samen met het personeel andere mogelijkheden, zoals bijvoorbeeld het verschuiven in de personeelskaders waarbij de slapende nachtdienst wordt vervangen door actieve nachtdienst of eventuele bijkomende aanpassingen aan de accommodatie.

Mijnheer Van Nieuwkerke, u zegt dat deze inspanningen dit incident niet hebben kunnen voorkomen. Ik ben ervan overtuigd dat we van de som van al deze maatregelen in een delicate en meer agressiegevoelige omgeving niet mogen verwachten dat elk incident vermeden kan worden. Agressiebeheersing en het vermijden van de gevolgen maken wel degelijk deel uit van het beleid van de Vlaamse overheid en van de voorzieningen die binnen de bijzondere jeugdzorg functioneren.

De voorzitter: De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke: Mijnheer de minister, het zou interessant zijn mocht de registratie vanuit het beleid zelf worden aangepakt. Er moet misschien een model worden ontworpen. Ik ging er in mijn interpellatie vanuit dat de registratie nog bezig was en dat er voorstellen aan het beleid waren waar ik geen zicht op had. U meldt me dat dit jammer genoeg niet door de hele sector wordt gedaan en ook onzorgvuldig wordt gedaan. Registratie is nochtans belangrijk. We moeten als beleid een zicht hebben op wat er in instellingen aan de hand is. Soms komt dat op een pijnlijke manier naar boven. Voor het beleid is het relevant om registratie op poten te

zetten en er aandacht voor te hebben. Er gebeuren misschien dagelijks dingen in de praktijk die ons niet ter ore komen omdat men het zo gewoon is met bepaalde dingen geconfronteerd te worden.

Ik had nog een vraag over het profiel van de dader. De begeleidster begeleidde hem vanuit die instelling naar zelfstandig wonen. Uiteraard behoort dit tot de privacy van de betrokkene, maar het zou interessant zijn om te weten of de jonge dader psychisch nog wel thuishoort in de specifieke begeleiding vanuit de instelling. Ik heb daar vragen bij. Als bepaalde feiten opduiken in een teambespreking die wijzen op een aantal zaken, dan moet daarvoor een methode bestaan in een instelling van de bijzondere jeugdzorg.

Minister Steven Vanackere: Ik ga niet in op het tweede. Ik neem het ter harte. Ik heb het gehoord.

Het nieuw leven inblazen van de registratie zal ik opnemen in mijn structureel overleg met de drie koepels. U zult begrijpen dat het alleen maar zin heeft wanneer er een gestructureerde definitie is van feiten die men wenst te registreren. Anders heeft dit geen zin. Ik zal de vraag opwerpen in het structureel overleg dat ik heb met de koepels in de sector van de bijzondere jeugdzorg.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Luc Martens treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de combinatie van persoonlijke- assistentiebudget (PAB) en pleegzorg

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik verwijs naar mijn schriftelijke vraag over de combinatie van PAB en pleegzorg. Zoals ik al meldde, werd ik door pleegouders aangesproken over de onmogelijkheid om voor hun pleegkind een PAB aan te vragen.

In uw antwoord verwijst u voor de wettelijke basis naar artikel 10, paragraaf 4, van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2000 houdende vaststelling van de voorwaarden van toekenning van een persoonlijke-assistentiebudget aan personen met een handicap. Volgens deze bepaling is de combinatie van het PAB met bijstand verleend door een voorziening voor

opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap, erkend door het agentschap, niet mogelijk.

Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat deze bepaling meer gericht is op personen met een handicap die echt zorg en bijstand genieten binnen een instelling. Zo wordt voor dagcentra, semi-internaten voor niet-schoolgaanden, kortverblijf en logeerfunctie een uitzondering gemaakt, mits compensatie.

U zegt dat de reden van deze beleidskeuze gezocht moet worden in het feit dat de overheid gezien de beperktheid van de middelen geen twee bijstandsvormen laat cumuleren. Voor personen die via het stelsel van pleegzorg worden opgevangen, is zowel in een subsidiëring van de pleegzorgdienst voorzien, als in een tussenkomst in de kosten voor de pleegouders.

Pleegzorg kan volgens mij echter niet gelijkgesteld worden met de andere bijstandsvormen of vormen van zorgverstrekking. Pleegouders vervangen de ouders bij wie het kind voorheen verbleef. De subsidiëring van de pleegzorgdienst en de tussenkomst in de kosten voor de pleegouders zorgen in feite enkel voor een vervangende thuissituatie.

Op de webstek van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) vinden we onder meer het volgende terug: "Kinderen en jongeren met een handicap uit het gewoon onderwijs kunnen ondersteuning krijgen via een persoonlijke-assistentiebudget. De persoonlijke assistent helpt dan bij praktische en organisatorische taken. Dit kan gaan om hulp bij het omkleden na de turnles, het kind assisteren tijdens een schoolreis enzovoort." Ik zie niet in hoe de bijstandsvorm van pleegzorg aan deze noden van de jongeren tegemoetkomt.

Door aan pleegkinderen geen PAB toe te kennen, maakt men het de pleegouders wel zeer zwaar. Of men verplicht hen zelfs de facto om thuis te blijven. Dan gaat men wel in een zeer beperkte visvijver vissen. Er bestaat in Vlaanderen momenteel al een tekort aan pleegouders. Ik acht het dan ook raadzaam nogmaals te bekijken of de combinatie toch niet mogelijk zou zijn en welke implicaties dit zou hebben.

Kunt u bovenstaande redenering volgen, waarbij pleegzorg niet met een andere bijstandsvorm waarvoor een combinatieverbod geldt, gelijkgesteld kan worden?

Hebt u zicht op de grootteorde van het aantal pleegkinderen met een handicap die voor PAB in aanmerking zouden komen indien er geen sprake zou zijn van dit cumulatieve verbod?

Als een kind voorheen al een PAB had, wordt dit dan ook afgenomen als het in een situatie van pleegzorg terecht komt?

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mevrouw Stevens, u hebt mij vijf maanden geleden, op 29 april 2008, deze vragen al schriftelijk gesteld. U verwijst daar zelf naar. In die vijf maanden is er geen voortschrijdend inzicht gekomen dat maakt dat ik een ander antwoord zou kunnen geven dan wat ik toen schriftelijk heb geantwoord.

Ik moet dus bevestigen dat PAB niet met pleegzorg kan worden gecombineerd. Ik herbevestig ook dat de reden van die beleidskeuze, die inderdaad verankerd is in een besluit van de Vlaamse Regering – maar besluiten van de Vlaamse Regering kunnen gewijzigd worden – moet worden gezocht in een relatief eenvoudig feit: de overheid laat, gezien de beperktheid van de middelen, geen twee bijstandsvormen cumuleren. Dat is vandaag een duidelijke beleidskeuze.

Voor personen die via het stelsel van pleegzorg worden opgevangen, is zowel in een subsidiëring van de pleegzorgdienst voorzien als in een tussenkomst in de kosten van de pleegouders. Binnen de pleegzorg in Vlaanderen is men steeds uitgegaan van het appel dat uitgaat naar een gedeelte vrijwillige inzet. De onkostenvergoeding mag u in geen geval zien als een loon. Als men zou overwegen om PAB te combineren met pleegzorg, zou men een heel ander kader van pleegzorg creëren. Daarbij zou men evolueren naar betaalde pleegouders. Een dergelijke evolutie, als men die al zou overwegen, vereist een grondige analyse van het zorglandschap en de plaats van pleegzorg daarin. Een beslissing daarover kan dus absoluut niet op zichzelf staan maar zal moeten worden bekeken binnen de globale evoluties inzake zorgvernieuwing in de sector voor personen met een handicap.

Ik heb er in mijn schriftelijk antwoord ook al naar verwezen dat wat dat betreft in het kader van het experiment Persoonsgebonden Budget (PGB) allicht een mogelijkheid bestaat om na te gaan in hoeverre men, door het inzetten van budgetten die worden toegekend aan individuele personen voor de organisatie van hun zorg, dat kan aanwenden in vormen van pleegzorg. We zullen daarmee kunnen werken, maar vandaag ben ik absoluut niet klaar, evenmin als vijf maanden geleden, voor een koerswending in het beleid van de Vlaamse overheid.

Op dit ogenblik worden er ongeveer 250 kinderen opgevangen in een pleeggezin. Dat betekent in theorie dat al deze kinderen in aanmerking komen voor een PAB. Maar om effectief een PAB te verkrijgen, moeten zij voldoen aan de prioriteitsregels. Vandaag betekent dat eigenlijk dat men tot de hoogste ernstcategorie moet behoren. Het is mij niet bekend voor hoeveel van deze kinderen dat van toepassing is.

Ten slotte: het klopt dat als een kind een PAB heeft, het dan niet meer terecht kan bij het VAPH voor een

inhoudelijke en financiële ondersteuning via een erkende en gesubsidieerde dienst voor pleegzorg.

Ik verontschuldigd mij voor de wat sece toon van dit antwoord, maar ik heb in vergelijking met het antwoord dat ik al eens schriftelijk heb geformuleerd, werkelijk geen nieuwigheden toe te voegen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Dank u, mijnheer de minister, voor het duidelijke antwoord. Als ik u goed begrijp, kan ik uw redenering ergens wel volgen, maar het blijft natuurlijk zo dat pleegzorg in feite niet echt kan worden vergeleken met andere vormen van bijstand. Ik begrijp dat moet worden vermeden dat verschillende vormen van zorg wordt gecumuleerd. Maar met een PAB-budget wordt dikwijls een assistent aangeworven om de ouders te assisteren in de zorg voor hun kind met een handicap. PAB wordt in principe niet gebruikt om de ouders te vergoeden. Het gaat steeds om een buitenstaander. Waarom zouden pleegouders niet van dezelfde ondersteuning kunnen genieten? Dat is toch de logica zelve?

Het kind met een handicap dat toevallig in een pleegsituatie vertoeft, wordt eigenlijk gediscrimineerd ten opzichte van een ander kind met een handicap dat gewoon thuis bij zijn ouders verblijft. Ik pleit er daarom sterk voor dat deze situatie zou worden herbekeken, zeker in het licht van het persoonsgebonden budget en het tekort aan pleegzorggezin. Het is niet eerlijk voor deze kinderen omdat ze toevallig in een pleegzorgsituatie zitten.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Ik voeg er even aan toe dat een pleegouder een zorgverstrekker is, en geen zorgvrager. Het woord pleegouder roept misschien associaties op met ouders die soms vragen hebben. We mogen niet vergeten om in ons huidige zorglandschap de pleegouder als een zorgverstrekker te beschouwen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Anne Marie Hoebeke tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de groep jongeren, ouder dan 18 jaar, die de voorzieningen van de bijzondere jeugdzorg verlaten

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvang van jongvolwassenen

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: De groep zeventienjarigen die uit de bijzondere jeugdzorg komt, baart ons en ook de jongerenadviescentra in Vlaanderen soms heel wat zorgen. Ze komen eigenlijk uit een beschermd milieu, ze hebben zorg nodig gehad en sommigen onder hen kunnen de stap naar de meerderjarigheid niet zomaar aan. Ik sluit me dan ook aan bij de jongerenadviescentra in Vlaanderen die hun bekommernis om deze groep jongeren kenbaar maken. Vanwege hun leeftijd verlaten ze de begeleiding van de bijzondere jeugdzorg, maar door psychische problemen of een mentale handicap komen ze na verloop van tijd toch in de problemen terecht.

In principe kunnen zij terecht in de vrijwillige hulpverlening, maar vaak weigeren ze dat en dan loopt het mis. Ze denken dat ze op hun eigen benen kunnen staan en raken in de problemen. Meisjes worden zwanger, anderen geraken in de criminaliteit verzeild of raken op de dool en vervoegen landlopersentiteiten. Als ze aankloppen bij het JongerenAdviesCentrum (JAC), dat alles in het werk stelt om hen de weg naar de vrijwillige hulpverlening te tonen, slagen ze er niet in om met dat hulpaanbod overweg te kunnen.

De jongerenadviescentra vragen voor deze groep van jongeren een systeem van trajectbegeleiders vanaf 17 jaar. Het gaat om een trajectbegeleider of vertrouwenspersoon zoals we dat kennen in het kader van justitie. Er wordt een traject voorgesteld met eventueel een bezoek aan een psychiater en het aanbieden van begeleid wonen. Bij deze vertrouwenspersoon kunnen ze dan terecht, hij begeleidt hen bij hun verdere stappen en helpt hen vaak catastrofale misstappen te voorkomen. Ik denk aan het aangaan van leningen, of het huren van een huis zonder waarborg en zo meer.

Werd er al onderzoek gevoerd naar het lot van jongeren, eens zij de voorzieningen van de bijzondere jeugdzorg op hun achttiende verjaardag verlaten? Als dat zo is, wat waren de resultaten van het onderzoek? Als het nog niet is gebeurd, is het dan niet wenselijk om een stand van zaken hiervan op te maken?

Het gaat maar om een kleine groep van de bijzondere jeugdzorg die moet worden begeleid met een traject. Wat vindt de minister van het voorstel van de jongerenadviescentra om te voorzien in een systeem van trajectbegeleiders? Is het inderdaad niet beter om voor een begeleiding te kiezen dan er achteraf aan te moeten remediëren? Recente voorvallen in de samenleving tonen aan dat het precies deze groep is die de stap naar de volwassenheid niet zonder problemen aankan. Sommigen onder hen moeten daar daadwerkelijk bij worden geholpen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik sluit me aan bij de tussenkomst van mevrouw Hoebeke. Ik was gealarmeerd

door het artikel in het weekblad Knack. Bij mijn research voor deze vraag werd ik ook gealarmeerd door het feit dat het thema met de regelmaat van een klok in de media weerkeert.

Ik had vanmorgen contact met het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, dat daarover een dossier voorbereidt. Daar ben ik blij om want jongvolwassenen komen dikwijls tussen wal en schip terecht na het verlaten van de bijzondere jeugdzorg, ze lopen een groot risico op sociale uitsluiting. Ze zijn niet voldoende gewapend om hun weg te vinden in onze complexe samenleving. Er zijn heel wat contextuele factoren die dat kunnen verklaren.

Het voorstel over trajectbegeleiding heeft me gefrappeerd. Het voorstel gaat verder dan wat in Knack over het incident stond beschreven. De jongmeerderjarigheid op 18 jaar is een methodiek, het buddy-idee dat in verband met aids zijn efficiëntie en effect heeft bewezen moet ook worden opgepikt en er moet worden gezocht naar middelen waarbij op een zeer warmmenselijke manier naar een overbrugging wordt gezocht, zonder dat het de samenleving fortuinen kost. Er kunnen bij trajectbegeleiding ook vormen van vrijwilligerswerk of gedeeltelijk betaald vrijwilligerswerk worden georganiseerd. Heel wat mensen, zoals bij pleegzorg, zijn bereid om een bijdrage te leveren aan de samenleving.

Ik heb deze vraag gesteld omdat ik het voorstel zeer genegen ben. Dat is de enige reden. Ik koester de hoop en verwacht zelfs dat u dat idee ook ondersteunt, mijnheer de minister, zodat de heel moeilijke overbrugging tussen minderjarigheid en meerderjarigheid bij probleemjongeren gemakkelijker kan worden gezet. Het incident is maar een voorbeeld. Het kan algemeen worden toegepast, en vooral bij jongeren die, al dan niet met een ouderlijke thuis, in de problemen zitten omdat ze moeilijk hun weg vinden naar werk, inkomen en wonen in onze harde samenleving.

Mijnheer de minister, erkent u deze problematiek? Zijn er mogelijkheden om die jongeren beter op te volgen? Hebt u al concrete plannen? Kan een vorm van trajectbegeleiding overwogen worden?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Ik wil nog een kleine problematiek vastkoppelen aan de overgang tussen de minderjarigheid en de volwassenheid. Voor de jongeren die geplaatst worden, beheert de instelling in veel gevallen een derde van de kinderbijslag tot wanneer de jongere volwassen wordt. Op het ogenblik dat de jongere achttien is en niet meer in de instelling zit, komen die middelen vrij en krijgt hij die soms vrij aanzienlijke middelen in handen.

Ik besef dat we de manier waarop dat geld wordt besteed, niet zomaar aan banden kunnen leggen. Maar

wanneer we nadenken over hoe we moeten omgaan met de overgang van minderjarigheid naar volwassenheid, moeten we mijns inziens ook aandacht hebben voor die problematiek. Het gaat immers vaak om kwetsbare groepen: personen met een licht mentale handicap en sociaal zwakke mensen die ineens een serieuze financiële input krijgen waar ze niet goed mee omkunnen.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik deel de bezorgdheid van mevrouw Hoebeke en de heer Caron. Dit dossier is hier al verschillende malen aan bod gekomen en aangeklaagd, maar er is eigenlijk geen pasklare oplossing voor. Het gaat inderdaad zagezegd niet meer om kinderen, mevrouw Claes. Ze vallen onder de term 'jongvolwassenen' omdat ze achttien jaar zijn, maar het gaat eigenlijk de facto wel degelijk nog om kinderen. Die kinderen zijn in elk geval vaak niet volwassen genoeg om zonder begeleiding op eigen benen te staan.

De heer Caron spreekt over de moeilijke overbrugging tussen de minderjarigheid en de meerderjarigheid bij probleemjongeren. Ik denk, mijnheer Caron, dat dat bij de meeste jongeren een moeilijke overbrugging is.

Ik wil er in elk geval voor pleiten, mijnheer de minister, om meer aandacht te hebben voor deze zeer kwetsbare groep. Ik heb ook geen pasklaar antwoord, maar het is belangrijk om eens na te denken over en werk te maken van een bepaalde vorm van begeleiding van deze jongeren.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Collega's, dit is inderdaad een problematiek die hier al meermaals aan bod is gekomen. Mevrouw Hoebeke en de heer Caron kaarten dit debat terecht op een heel empathische en gevoelige manier aan. We hebben hier al vaker nagedacht over de problematiek van jonge mensen in het hulpverleningsaanbod die op een zeker moment even van de radar verdwijnen, maar dan, helaas, enkele jaren later opnieuw opduiken vanwege een problematiek van thuisloosheid, criminaliteit of andere crisissituaties. Die hebben dan blijkbaar een aantal jaren in een soort zelfstandigheid gefunctioneerd, die echter helemaal niet beantwoordt aan wat wij verstaan onder een zinvolle beleving van de zelfstandigheid.

Ik heb eerder al laten blijken dat dit onderwerp mij bijzonder ter harte gaat. Als u met het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk hebt gesproken en hebt gemerkt dat men daar mee bezig is, mijnheer Caron, dan is dat geen toeval. Ik heb namelijk opdracht gegeven aan het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin om een werkgroep samen te stellen die zich over deze

problematiek moet buigen. De werkgroep heeft als opdracht gekregen om de situatie in kaart te brengen en te analyseren, en om heel concrete beleidsaanbevelingen te formuleren.

Het klopt, mevrouw Dillen, dat pasklare antwoorden niet voor het grijpen liggen. We spreken over meerderjarigen, maar in zeker opzicht gaat het inderdaad nog over kinderen. Jacques Brel zong al over 'ces enfants de cinquante ans', en er zijn inderdaad mensen die altijd een vorm van ondersteuning nodig hebben om niet zwaar in de problemen te komen. Dat mag ons evenwel niet tot een sombere maatschappijvisie leiden. We moeten geloven in de kracht van de mensen, maar we moeten toch oog hebben voor deze problematiek.

Het departement is momenteel bezig met de uitvoering van mijn opdracht. Op 15 september jongstleden heeft men rondetafelgesprekken georganiseerd met praktijkwerkers uit alle sectoren die betrokken zijn bij de integrale jeugdhulp – en dus bijvoorbeeld ook met het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk – en uit de belendende sectoren, zoals de OCMW's, de VDAB en de sociale huisvesting. Een betere intersectorale afstemming en samenwerking tussen de verschillende sectoren van hulpverlening onderling en met de belendende sectoren, zijn fundamentele elementen voor een adequate aanpak van de jongvolwassen instellingverlaters.

De bedoeling is dat de gesprekspartners van die rondetafelgesprekken de praktijk schetsen, en op basis daarvan de knelpunten inventariseren en oplossingsvoorstellen formuleren. Het is de bedoeling dat de bevindingen van die gesprekken vertaald worden naar ontwerpbeleidsadviezen, die ik eind november wil laten becommentariëren door een Vlaams expertenpanel, om ze te laten bevestigen, aan te passen, aan te vullen en te valideren, en om er op die manier voor te zorgen dat ze wat breder gedragen worden.

Ik ga mij op die bevindingen baseren om concrete beleidsinitiatieven te nemen voor een betere zorgcontinuïteit voor jongvolwassen instellingverlaters. Ik vraag hun ook uitdrukkelijk om de gegevens over de uitstromers na te gaan en aan te bevelen welke data we daarrond nog ontberen en welke data we hierover moeten verwerven om er op een verstandige manier over te kunnen nadenken.

Ik heb sympathie voor dat voorstel van trajectbegeleiding, maar ik vind het wat voorbarig om daar nu al veel over te zeggen. Ik wil dat liever geïntegreerd zien in datgene wat ik eind november ontvang. Daarom wil ik nog wat afwachten. Ik merk namelijk dat de vraag naar trajectbegeleiding in heel veel sectoren terugkomt. Eigenlijk gaat het telkens om de vraag naar iemand die dicht bij de cliënt staat, die het overzicht bewaart en die bij wijze van spreken de draad vasthoudt. Aangezien die vraag naar trajectbegeleiding ook in heel wat andere

sectoren voorkomt, dreigt het gevaar dat we daar te veel mensen voor nodig hebben.

Ik verwacht dat zo'n trajectbegeleiding hoe dan ook een onderdeel vormt van wat een hulpverleningstraject an sich al is. Ik verwacht dat men dat opneemt in het takenpakket van de hulpverlener, zodat er niet te veel met verkapte verantwoordelijkheden wordt gewerkt, en dat men dat tracht te integreren in het hulpverleningstraject. Ik wil er hier nog niet te veel op vooruitlopen, omdat ik alle kansen wil laten aan het proces dat ik in gang heb gezet en dat eind november rond zal zijn.

Mevrouw Claes, de problematiek van de spaarmiddelen is hier al een paar keer aan bod gekomen in de commissie. Die problematiek komt inderdaad ook in heel veel getuigenissen van bijvoorbeeld pleegouders aan bod. Men stelt vast dat het bewuste moment waarop die middelen vrijkomen, soms een zeer delicaat en heikel moment is. Ik heb daar helemaal geen pasklaar antwoord voor. Bovendien moeten we daarbij rekening houden met een aantal grondwettelijke beginselen, zoals het recht op eigendom.

Ik ben het wel met u eens dat we moeten nagaan hoe we de bescherming van de jongere en zijn materiële belangen – met inbegrip van het feit dat hij een vermogen moet kunnen opbouwen – kunnen combineren met beschermende maatregelen ten aanzien van het gebruik ervan. Maar ik ga op dat vlak afwachten wat de sector mij te melden heeft.

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw bezorgdheid. Wat mevrouw Claes aanhaalt, is inderdaad een probleem. De jongeren krijgen twee derden van het opgespaarde vermogen zomaar in handen op het moment dat ze achttien worden. Burgerrechtelijk of vanuit de banksector staat ons geen enkel middel ter beschikking om dat af te remmen.

Er is ook een groep jongeren voor wie een voorlopige bewindvoerder wordt geïnstalleerd, alleen maar vanwege dat financiële aspect. Een bewindvoerder is echter enkel bevoegd voor het vermogensrechtelijke aspect. Voor die bepaalde jongeren is een combinatie van het zorgaspect en het bemiddelingsaspect misschien wel aanwezig. Misschien moet u daarvoor eventjes over de grenzen van uw bevoegdheid heen durven te kijken, zodat de regelgeving omtrent welzijn en jongeren vanuit veel sectoren bij één minister terecht zou komen.

Ik heb vorige week nog een intrigerend gesprek gevoerd met een aantal jeugdrechters over de zaken die u installeert, hoe die werken en hoe zij het liever zouden hebben. U kunt dus nog veel vragen in die zin van mij verwachten.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Men is aan een traject begonnen in de richting van een betere coördinatie. U hebt nu een opdracht gegeven. Ik wil de resultaten daarvan bekijken. Hopelijk kunnen we beleidsmatig al een aantal stappen in die richting zetten. Met die aansluiting kunnen veel grotere problemen en vaak terugkerende crises vermeden worden.

Mevrouw Hoebeke, ik ben blij dat u spreekt over coherente bevoegdheidspakketten en het samenbrengen van een aantal federale bevoegdheden die met het welzijn van jongeren en jongvolwassenen te maken hebben. Ik deel uw bezorgdheid ter zake. Ik denk overigens dat minister Vanackere dat met veel verve zal verdedigen in de dialoog.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpak van ouderenmis(be)handeling en de evaluatie van het beleid ter zake

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een gecoördineerde en coherente aanpak van oudermishandeling en ouderenmisbehandeling

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de nood aan meer aandacht voor de toenemende ouderenmis-handeling

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er is al verschillende keren gedebatteerd over deze problematiek. De laatste keer was in de plenaire vergadering van 11 juni 2008.

Eind juli 2008 bleek uit cijfers van federaal minister Patrick Dewael dat het aantal misdrijven tegen de lichamelijke integriteit van ouders op drie jaar tijd met 28 percent was toegenomen – meer dan een vierde dus. Minister Dewael erkent dat hier ongetwijfeld nog heel wat feiten moeten worden bijgeteld die niet werden aangegeven, want, zo zegt de minister, “er heerst nog een groot taboe rond de mishandeling van ouders.” Dat wisten we natuurlijk al.

In werkelijkheid is dat getal dus wellicht veel hoger, omdat ouders hun kinderen vaak niet willen of durven aan te geven. Het gaat inderdaad om een heel delicate materie. Bovendien zeggen de federale cijfers niets over de leeftijd van de slachtoffers, omdat die niet als verzwarende omstandigheid geldt – een familieband daarentegen wel.

Een groot deel van de 1058 in 2006 geregistreerde misdrijven slaat dus op slachtoffers ouder dan 55 jaar. En dan moeten die als gevallen van ouderenmishandeling of -behandeling worden gecatalogiseerd.

Bij het Vlaams Meldpunt voor Ouderenmishandeling kijkt men ervan op dat al zo veel klachten officieel bij de politie zijn geregistreerd. Van de klachten die bij het meldpunt worden gesignaleerd, resulteert slechts een minimaal percentage in een klacht bij het parket. De stap wordt niet gemakkelijk gezet omdat het om kinderen gaat, maar het moet wel een signaal zijn.

Zelf kreeg het meldpunt in 2007 516 meldingen binnen, een aantal dat de laatste jaren jaar na jaar stijgt en in vier jaar tijd zelfs bijna verdubbeld is. De vraag die ik mij stel, is wat het aandeel is van de mishandelde ouderen wat betreft de cijfers van de federale overheid, en in hoeverre de mishandeling van ouderen rechtstreeks bij de politie gemeld wordt en niet bij het Vlaams meldpunt, of omgekeerd. Er is geen studie die daarin klaarheid kan scheppen.

Mijnheer de minister, in eerdere debatten in de commissie kwam tot uiting dat het zeer belangrijk is dat het fenomeen van de ouderenmishandeling uit de taboesfeer wordt gehaald. Op Europees vlak participeert het meldpunt als Vlaams expert in het Daphne II-project, ‘Breaking the taboo’ genaamd, dat vooral geweld tegen oudere vrouwen wil bestrijden. Het taboe doorbreken is en blijft een essentieel punt in het beleid tegen ouderenmishandeling en -behandeling, waar nog meer aan moet worden gewerkt. Er moet absoluut een gestructureerd beleid komen. Er moeten meer initiatieven komen, maar dat is zeer moeilijk zonder concrete cijfers of concreet studiemateriaal.

Een van de maatregelen die u hebt genomen om aan de problematiek het hoofd te bieden, zo blijkt uit uw antwoord op een actuele vraag van 11 juni 2008, is het afsluiten van een convenant, eind januari 2008, met de vijf provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). Daarin werden een aantal engagementen duidelijk verwoord en werd voorzien in een tweejaarlijks structureel overleg. Het eerste overleg zou plaats hebben op 23 juni 2008. Mijns inziens blijft er dan echter een spijtige lacune inzake het overleg met andere bestuursniveaus.

Mijnheer de minister, hebt u een zicht op het aandeel van misbehandelde ouderen wat betreft de cijfers van de

federale overheid? Hebt u daarover overleg met de federale minister van Binnenlandse Zaken? Is er al gesproken over een eventuele gezamenlijke aanpak? Wordt er onderzocht in hoeverre de mishandeling van ouderen rechtstreeks bij de politie wordt gemeld en niet bij het Vlaams meldpunt of vice versa? Welke concrete maatregelen nam u reeds om deze problematiek uit de taboesfeer te halen en om de drempel voor meldingen te verlagen? Wat waren de resultaten van het eerste structurele overleg van 23 juni 2008 tussen alle verschillende partners?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik kan mij aansluiten bij de vragen van mevrouw Van Linter.

Eind juli verschenen een aantal krantenartikels over oudermishandeling, naar aanleiding van een parlementaire vraag van mijn federale collega Guido De Padt. Uit het antwoord van federaal minister van Binnenlandse Zaken Patrick Dewael op die vraag was immers naar boven gekomen dat er in 2006 meer dan duizend gevallen van oudermishandeling waren vastgesteld door de politiediensten. Ten opzichte van 2003 was dat een stijging met 28 procent. Belangrijk om weten hierbij is dat we het bij oudermishandeling hebben over het plegen van misdrijven tegen de lichamelijke integriteit van ouders, waarbij de term 'ouders' juridisch slaat op alle bloedverwanten in opgaande lijn, dus ook grootouders.

Eveneens niet onbelangrijk hierbij is dat de minister stelt dat de cijfers in werkelijkheid waarschijnlijk hoger zullen zijn omdat veel ouders hun kind niet durven aan te geven. Bovendien geven cijfers geen duidelijkheid over de leeftijd van de slachtoffers, aangezien die door de parketten niet worden bijgehouden.

Om die reden is het zeer waarschijnlijk dat onder deze cijfers ook heel wat gevallen van ouderenmis(be)handeling zullen vallen. We hebben het dan over slachtoffers ouder dan 55 jaar. In april van dit jaar hebben we het hier in de commissie nog uitgebreid gehad over ouderenmishandeling, eigenlijk ouderenmisbehandeling genoemd. Toen werden ook de cijfers aangehaald van het stijgend aantal meldingen bij het Vlaams Meldpunt Ouderenmis(be)handeling, namelijk 516 in 2007 tegenover 437 in 2006. Daarnaast is het ook zo dat ouderenmisbehandeling in residentiële settings dan weer dienen gemeld te worden bij de Rusthuisinfofoon.

Deze problematiek is nog niet goed in kaart gebracht, aangezien er op verschillende manieren melding kan worden gemaakt. Er is ook al meerdere keren op gewezen dat de cijfers elkaar overlappen. Het is een complex gegeven. Ondanks de stijgende cijfers heeft de minister in de commissie gesteld dat er geen enkel wetenschappelijk bewijs is dat de stijging zou wijzen op een veel

groter aantal gevallen in werkelijkheid dan deze die worden aangemeld. Dat betekent natuurlijk ook dat er geen enkel wetenschappelijk bewijs is om tegen te spreken dat deze cijfers wel degelijk een onderschatting zijn van het fenomeen. Met andere woorden, het gebrek aan wetenschappelijk onderzoek naar deze problematiek, alsook het feit dat de aanpak en het in kaart brengen zich zowel op Vlaams als op federaal niveau stelt, leidt mij tot de overtuiging dat we voortsnog geen onderbouwd en coherent beleid kunnen voeren om ouderenmis(be)handeling aan te pakken.

Let wel, ik wil zeker niet beweren dat er geen goede initiatieven worden genomen, integendeel. In die commissievergadering in april hebben we het toen ook uitgebreid gehad over de Vlaamse aanpak van ouderenmis(be)handeling, zowel preventief als curatief. Mijnheer de minister, u hebt toen uitgebreid toelichting gegeven bij de diverse initiatieven die ter zake zijn genomen, waarbij het convenant dat is afgesloten met het Vlaams meldpunt, de provinciebesturen en de VGC eigenlijk als leidraad dient. Het Vlaams meldpunt heeft daarvoor ook twee bijkomende voltijdse krachten gekregen. Daartegenover staat dat de rol van provinciale steunpunten werd herleid tot eerder ondersteuning en sensibilisering op intermediair niveau, wat de laagdrempeligheid voor het melden van mishandeling voor vele ouderen zou kunnen wegnemen.

Deze initiatieven op Vlaams niveau zijn natuurlijk positief, maar mijn vraag peilt meer naar het ontbreken van een compleet kader waarbinnen de problematiek van oudermishandeling en ouderenmisbehandeling in kaart kan worden gebracht, en dit op basis van wetenschappelijk onderzoek en samenwerking tussen de verschillende overheden. Dat is volgens mij de enige manier waarop een gecoördineerde aanpak en een coherent beleid tot stand kunnen komen zowel op niveau van de gemeenschappen als op federaal niveau.

Ik verwijs bijvoorbeeld naar eventuele gerechtelijke vervolgingen voor bepaalde gevallen van ouderenmis(be)handeling die bij het Vlaams meldpunt worden aangegeven. Werkt het Vlaams meldpunt op een gestructureerde manier samen met de federale diensten van het gerecht en de politie?

Een ander voorbeeld waarbij het aantal misdrijven ook gelinkt kan worden met het Vlaamse welzijnsbeleid: het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk verklaart het stijgend aantal misdrijven van kinderen ten opzichte van hun ouders vanuit een problematische opvoedings-situatie en dringt aan op bijkomend onderzoek.

Mijnheer de minister, bent u bereid om met de federale overheid in overleg te treden om een wetenschappelijk onderzoek tot stand te brengen aangaande de problematiek van de oudermishandeling en de ouderenmis-

behandeling? Hebt u reeds overleg gepleegd met de minister van Binnenlandse Zaken om na te gaan in welke mate de cijfers op elkaar kunnen worden afgestemd en in welke mate er moet worden overgegaan tot een meer verfijnde registratie? Zult u dit aankaarten op een interministeriële conferentie? Kan voor wat het Vlaams niveau betreft reeds meegegeven worden hoe de eerste evaluatie is van het convenant dat is afgesloten en dat voorziet in structureel overleg tussen de betrokken actoren, zijnde het Vlaams meldpunt, de provinciale overheden, de VGC en de bij de hulpverlening betrokken koepels? Zijn uit deze evaluatie al bijkomende of nieuwe initiatieven voortgevloeid?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de voorzitter, in april hebben we in deze commissie een uitvoerige discussie gehad over deze problematiek. Ik heb uw antwoord van toen nog eens nagelezen. Een van de klemtonen die u toen legde, was de bedenking dat steeds meer mensen de weg gevonden hebben naar het Vlaams meldpunt, vandaar een stijging van het aantal meldingen.

Nu blijkt uit cijfers die de minister van Binnenlandse Zaken heeft vrijgegeven, dat het niet enkel gaat over het vinden van de weg naar het meldpunt, maar dat steeds meer mensen de moed vinden om een stap verder te gaan en een klacht in te dienen. Er is een stijging van het aantal geregistreerde misdrijven met betrekking tot ouderen mishandeling. Dat is opmerkelijk omdat er nog steeds een groot taboe op dit onderwerp rust. Vaak durven ouderen die mishandeld worden geen aangifte te doen uit vrees hun kinderen niet meer te kunnen zien. Er is dringend nood aan een meer gestructureerd en geïntegreerd beleid met een verhoogde aandacht voor sensibilisering, vroegdetectie, melding en interventie, met meer inspanningen om de problematiek uit de taboesfeer te halen én met een betere ondersteuning van de mantelzorg, die ook een belangrijke rol kan spelen.

Mijnheer de minister, uit de nieuwe cijfers blijkt dat er dringend nood is aan een meer gestructureerd en geïntegreerd beleid met verhoogde aandacht voor sensibilisering, vroegdetectie, melding en interventie. Welke initiatieven hebt u inmiddels genomen? In het kader van de World Elder Abuse Awareness Day vindt er jaarlijks een studiedag plaats om deze problematiek onder de aandacht te brengen. Dit jaar vond het congres plaats in Brussel, op 13 juni 2008. Wat was de inbreng van uw departement? Zijn er inmiddels initiatieven genomen om de resultaten van deze studiedag te vertalen in concrete actiepunten? Er moet verhoogde aandacht gaan naar de taboesfeer. Zijn er op dat vlak al initiatieven genomen?

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, we hebben het al vaak over deze problematiek gehad. In de

commissie van 15 april 2008 hebben we daar een uitvoerige bespreking aan gewijd.

Ik wijs nogmaals op de pijlers van het beleid dat ik voer om oudermisbehandeling uit de taboesfeer te halen. Op die manier kan gepast worden ingespeeld op concrete situaties en kan een preventief beleid worden ontwikkeld. Ten eerste zetten we sterk in op ondersteuning van de mantelzorg, thuiszorg, oppashulp, nachtopvang en dagopvang. Dat zijn stuk voor stuk elementen die naar het oordeel van experts, zoals professor Verté, een context scheppen die bevorderlijk is voor een klimaat waarin er minder oudermis(be)handeling is. Het komt vaak terug op het terugdringen van gevoelens van frustratie, onmacht en agressie die gepaard kunnen gaan met een gebrekkige ondersteuning. Dat is hoe dan ook in termen van preventie een eerste zeer belangrijke element. We kunnen dat niet voldoende benadrukken. Het is natuurlijk weinig spectaculair. Er kunnen geen grote congressen over worden georganiseerd, maar het blijft de vaststelling dat in bijzonder veel gevallen van oudermisbehandeling de grondslag te vinden is in gevoelens die uit een gebrekkige ondersteuning van de mantelzorgers voortvloeit.

Ten tweede is er natuurlijk een wat meer specifiek beleid nodig om in te zoomen op situaties van oudermisbehandeling. Ik verwijs naar het convenant dat ik eind januari 2008 heb afgesloten met de provincies en de VGC. Dat handelt over drie grote elementen. Er is de centrale melding van situaties van oudermisbehandeling met informatie, advies en doorverwijzing. Dat is een opdracht voor het Vlaams meldpunt. Dat meldpunt heeft daarenboven een belangrijke sensibiliseringsopdracht en een kennis- en deskundigheidsbevorderingsopdracht. We nemen uiteraard de subsidiëring van dit meldpunt voor onze rekening.

Binnen de logica van het convenant met de provincies ondersteunen op intermediair niveau de provincies en de VGC de sensibilisering, kennis, vorming en netwerkontwikkeling met betrekking tot deze problematiek. Vanuit Vlaanderen subsidiëren we sensibiliseringsinitiatieven die in dat verband in het leven worden geroepen. Denk aan het congres waarnaar u verwijst. Dat is mee gefinancierd met middelen vanuit het departement. Ook het toneelstuk 'Georges' heeft een impact gehad op de sensibilisering. Ook dat is vanuit het departement mee ondersteund. Er wordt structureel overleg georganiseerd met de convenantpartners. De Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW) inzake partnergeweld worden versterkt.

Het derde luik van het convenant is het aanbieden van een brede waaier van diensten op lokaal vlak: de CAW's, de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG), de ingebedde CAW's, de thuiszorg. Die brede waaier van diensten wordt aangesproken om passend

tussen te komen in de aangemelde situaties van oudermishandeling.

Het aanbod van de CGG's moet worden uitgebreid, met de bedoeling een minimumaanbod voor ouderen te creëren. We hebben dat al eerder in deze commissie besproken. Ik heb de extra middelen voor de CGG's uitdrukkelijk gekoppeld aan de afspraak dat ze zich in elk CGG zouden inlaten met de problematiek. Op deze manier verzeker ik me ervan dat in elke CGG deze kwestie aan bod komt.

Ten derde werk ik actief mee aan de uitbreiding van het Nationaal Actieplan Partnergeweld tot de problematiek van de oudermis(be)handeling. Dat is nu nog niet het geval: partnergeweld wordt wat eng geïnterpreteerd. De bedoeling is om oudermis(be)handeling daarin op te nemen. Dat is trouwens ook opgenomen in het federale regeerakkoord. In dat verband heb ik een nieuw element in vergelijking met onze vorige bespreking, namelijk op 4 november 2008 houden we een interministeriële conferentie over dat nationaal actieplan. Ik ben zinnens om op deze interministeriële conferentie de thema's aan te snijden die mee in een context van samenwerking tussen de verschillende entiteiten aan bod moeten komen. Ik denk dan aan de federale overheidsdiensten Justitie, Binnenlandse Zaken, Volksgezondheid enerzijds en de gemeenschappen anderzijds.

Een van die punten is de registratieproblematiek. Ik wil een misverstand uit de wereld helpen. Misschien heb ik me onzorgvuldig uitgedrukt in de vorige commissiebespreking. Ik wilde meegeven dat er een 'dark number' bestaat van niet-gemelde feiten, zowel in het geval van het meldpunt als in het geval van de registratie bij Binnenlandse Zaken. Ik heb daarop gewezen, maar heb helemaal niet willen onderschatten dat er een evolutie in de ene of andere zin is. Ik heb alleen maar willen aangeven dat het loutere feit dat bij die meldpunten een trend à la hausse is, nog niet veel leert over wat er gebeurt met het 'dark number'. Is dit het gevolg van een grotere bereidheid van ouderen om soms het onnoemelijke te doen, namelijk hun eigen kind aangeven? Heel veel ouderen zullen nog liever een en ander verdragen dan die problematiek erbij te nemen.

Is er een doorbreking van het taboe en hebben meldingen te maken met een grotere bereidheid om erover te spreken? Of is er een toename van het geweld? Ik kan daar vandaag geen verstandig antwoord op geven. Ik sluit noch het een noch het ander uit. Ik heb zeker niet willen beweren dat er geen wetenschappelijk bewijs zou zijn dat deze stijging zou wijzen op een veel groter aantal gevallen in werkelijkheid dan deze die worden aangemeld. Ik ben er eigenlijk van overtuigd dat er wel degelijk een groot aantal niet-gemelde gevallen zijn, het fameuze 'dark number'.

Naast de registratie is er nood aan wetenschappelijk onderzoek. Ik zal dat op de agenda plaatsen en voorstellen

dat we initiatieven daaromtrent nemen. Er zijn de juridische aspecten van melding versus beroepsgeheim. Dat is niet te onderschatten. Er is de inhoud en de afstemming van de politionele gerechtelijke interventie enerzijds en de welzijnsinterventie anderzijds. Er is ook de versterking en uitwisseling van inspanningen met betrekking tot sensibilisering en deskundigheidsbevordering. Wat dat betreft wordt 4 november een nieuwe belangrijke dag. Na het verzamelen van wetenschappelijke visies in de sector wordt het tijd dat het beleid daar een aantal conclusies uit trekt. Ik hoop dat op 4 november daar meer dan een aanzet toe kan worden gegeven.

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. We kunnen er uit afleiden dat u er werk van maakt. Wat betreft de sensibilisering en het covenant moeten we het nog even de tijd geven hoe een en ander loopt. Op een gepast moment kunnen we dan een evaluatie maken aan de hand van nieuwe cijfers volgend jaar. Ik ben tevreden dat er verder wordt gekeken en dat er samenwerking is met het federale niveau, vooral op het vlak van registratie. Er is absolute nood aan meer en duidelijkere cijfers. Samen met wetenschappelijk onderzoek kan dit ertoe bijdragen dat er een nog meer gericht beleid kan worden gevoerd, elk op zijn niveau. Er blijft nood aan een structureel beleid op dit vlak. Het gaat nog steeds om schrijnende toestanden waar we verder in kunnen gaan. Dit moet de ambitie zijn. Volgens mij zal het doorbreken van het taboe het moeilijkste zijn. Ik ben ervan overtuigd dat ook daar aan zal worden gewerkt.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de minister, ik dank u voor het initiatief dat u op 4 november zult nemen. Ik kijk uit naar de resultaten van deze interministeriële conferentie.

Minister Steven Vanackere: Mevrouw Van Linter, u had nog recht op een meer concreet antwoord op uw vraag met betrekking tot de bijeenkomst op 23 juni. Die is doorgegaan. We hebben een stand van zaken opgemaakt met betrekking tot de uitvoering van het covenant. Ik geef u een aantal conclusies die daaruit zijn gekomen. Blijkt om te beginnen dat de provincies een wat verschillende invulling geven aan hun opdracht met betrekking tot het covenant. Dat is leerrijk, maar het vergt nog wat stroomlijning. Het Vlaams meldpunt moet via de lokale netwerken de juiste mensen inzetten. De link met de lokale netwerken wil men niet missen. Dat is positief. Er worden problemen gemeld met betrekking tot de registratie en de eenvormigheid bij het Vlaams meldpunt. In het algemeen is er

een vraag naar meer vorming over wanneer er tussenbeide moet worden gekomen en wanneer niet.

Ik sluit af met een persoonlijke noot. Ik hou ook van het doorbreken van het taboe. We moeten er wel over waken dat op zeker ogenblik de obsessie niet ontstaat dat elke daad die ergens een overschrijding van een limiet is pas in orde is als die wordt gemeld. We moeten de dynamiek van een relatie in het oog houden. Er moet een goed evenwicht worden bereikt. Het moet de ambitie zijn dat geen meldingen onverlet blijven wanneer een externe interventie vereist is. Op dat vlak hebben we nog een stuk weg af te leggen.

Mevrouw Greet Van Linter: Mijnheer de minister, hebt u enig zicht op samenwerking op gemeentelijk vlak? Ik denk aan Brussel en de situatie van de Brusselse gemeenten. Wordt daaraan gewerkt? Wordt daarover vanuit de VGC contact opgenomen? Hebt u daar zicht op?

Minister Steven Vanackere: Ik denk dat de VGC zich daarin als vervangend bestuur opstelt. U kent de formule die dikwijls wordt gehanteerd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de regelgeving rond kinderopvanginitiatieven

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, collega's, zelfstandige en erkende kinderopvanginitiatieven moeten voldoen aan heel wat regelgeving, normeringen en bepalingen opdat een kwaliteitsvolle kinderopvang aan de ouders en de kinderen zou kunnen worden gegarandeerd. Dat is ook normaal en goed want iedere ouder wil natuurlijk dat zijn of haar kinderen worden opgevangen in een voorziening die kwaliteit, veiligheid en professionele begeleiding kan garanderen. Het is dan ook de rol van Kind en Gezin om deze regelgeving tot stand te brengen en haar als voorwaarde te stellen voor eventuele erkenning en financiële ondersteuning van de voorziening. Het is aan de inspectiediensten om toe te zien op de naleving ervan, zodat de werking van het opvanginitiatief kan worden voortgezet, zoniet bijgestuurd of, indien nodig, kan worden stopgezet.

Zelfstandige kinderopvangvoorzieningen krijgen een attest van toezicht. Voor erkende en gesubsidieerde opvangvoorzieningen zijn er meer voorwaarden dan

voor zelfstandige initiatieven, maar die hebben dan vooral betrekking op de toegankelijkheid ervan, zoals de inkomensgebondenheid van de ouderbijdragen.

Er zijn twee aanleidingen voor mijn vraag. Enerzijds werd ik de voorbije maanden zeer veel aangeschreven en gecontacteerd door zelfstandige initiatiefnemers over de bedenkelijke manier waarop de inspectiediensten te werk gaan en hun controlerende functie uitoefenen. Ik verwijs terloops ook naar een studiedag waar elke partij die in deze commissie zitting heeft, vertegenwoordigd was in het debat. Daar werd dit ook op een schrijnende manier naar voren gebracht. Het is zeker niet de bedoeling om hier individuele gevallen te bespreken, maar in sommige situaties worden uitbaters van zelfstandige kinderdagverblijven die hun voorziening al meer dan tien of vijftien jaar lang uitbaten en altijd een positief verslag hebben gekregen, plotseling geconfronteerd met de mogelijkheid dat ze hun attest van toezicht verliezen omwille van één enkele of meerdere pietluttigheden.

Anderzijds is mijn vraagstelling ook ingegeven door de antwoorden die ik van u heb gekregen op twee schriftelijke vragen die betrekking hadden op de regelgeving die van toepassing is op kinderopvangvoorzieningen.

Een van die vragen betrof de juridische waarde van de aanbevelingen van Kind en Gezin. Zo stuurt Kind en Gezin jaarlijks aanbevelingen naar de voorzieningen, bijvoorbeeld over het gebruik van bedjes, speelgoed en dergelijke. Het is voor vele uitbaters echter niet duidelijk wat de juridische waarde is van deze aanbevelingen. Die zijn immers niet opgenomen in de erkenningsnormen, maar toch verwijst de inspectie ernaar bij het inspecteren van de voorzieningen, en dan wordt op basis daarvan een verslag opgemaakt. Op die manier ontstaat de indruk dat de aanbevelingen op dezelfde hoogte staan als de erkenningsnormen. Die onduidelijkheid is des te relevanter aangezien de aanbevelingen dikwijls wijzigen, waardoor ze in de praktijk vaak niet meer op te volgen zijn.

In uw antwoord, mijnheer de minister, stelde u dat de aanbevelingen geen juridische waarde hebben en niet-bindende adviezen zijn. U voegt er echter tegelijkertijd aan toe dat het de inspectie vrij staat ze al dan niet te hanteren bij het toepassen van de erkenningsnormen. Met andere woorden, de niet-bindende adviezen mogen door de inspecties gehanteerd worden voor het opmaken van een inspectieverslag. Dit laat een enorme ruimte open voor subjectieve beoordeling door de inspectiediensten.

De andere schriftelijke vraag betrof de adviezen die plandeskundigen van Kind en Gezin kunnen geven aan startende initiatiefnemers. Plandeskundigen kunnen worden gevraagd naar adviezen over de vereisten

aangaande accommodatie en ruimte. Dat is positief. Een aantal initiatiefnemers stellen echter vast dat zij van de plandeskundige een positief advies krijgen, maar dat de inspectie dan later een negatief inspectieverslag opmaakt.

In uw antwoord, mijnheer de minister, stelt u dat “het advies van de plandeskundigen vrijblijvend en niet juridisch bindend is. Het advies moet uiteraard wel correct zijn.” U stelt daarbij ook dat “de inspectie bij een plaatsbezoek kennis kan nemen van het infrastructureel advies, en dat dit nuttig kan zijn maar niet bindend is voor de inspectie aangezien het advies uitgaat van een situatie op een bepaald moment en afhankelijk is van de informatie die de initiatiefnemer toen heeft gegeven. De uitwerking van het advies kan achteraf verschillen, vandaar dat de inspectie moet uitgaan van de situatie zoals ze zich voordoet op dat moment.”

Het is inderdaad een logische redenering dat de inspectie het advies van de plandeskundigen naast zich kan neerleggen wanneer de situationele omstandigheden niet meer dezelfde zijn als op het moment dat de plandeskundige zijn advies heeft gegeven. Echter, indien de initiatiefnemer zich wel degelijk houdt aan het advies van de plandeskundige, zou het absoluut niet mogen kunnen dat de inspectie bij ongewijzigde omstandigheden dat advies negeert. Wat is dan uiteindelijk nog de meerwaarde van deze dienstverlening, wanneer de initiatiefnemer geen enkele zekerheid heeft dat de inspectiediensten gebonden zijn aan het advies van de plandeskundige?

Mijnheer de minister, u kondigde in uw antwoord aan dat er zich een evaluatie opdringt van de dienstverlening inzake planadvies, waarbij de leidraad die gebruikt wordt door inspectie en plandeskundigen zal geëvalueerd worden op mogelijke interpretatieverschillen.

Ik zal de laatste zijn om te pleiten tegen kwaliteitsgaranties in de kinderopvang. Ik heb in deze commissie echter wel al vragen gesteld bij de methoden en handelwijzen van de inspectiediensten in de kinderopvang. U stelde toen in uw antwoord dat u zou “toezien op de consequente toepassing van de kwaliteitscriteria die in de nieuwe beheersovereenkomst zijn opgenomen. Het Agentschap Inspectie zal globale rapporten opstellen. Op basis van die rapporten kunnen het beleid en de regelgeving worden bijgestuurd.”

Wanneer ik nu vaststel dat er bij vele initiatiefnemers een negatieve houding bestaat ten aanzien van de inspecties, en tegelijkertijd ook de antwoorden op mijn schriftelijke vragen bestudeer, kan ik niet anders dan vaststellen dat er wel degelijk aanleiding is om vragen te stellen over het gebrek aan duidelijkheid en transparantie van de regelgeving en de werking van de inspectiediensten.

Kunt u zeggen hoeveel klachten er over het verloop van de inspecties de voorbije vijf jaar zijn binnengekomen

bij het vorig jaar opgerichte IVA Inspectie Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en in de vier jaren ervoor bij het agentschap Kind en Gezin?

Hoeveel personeelsleden bij Kind en Gezin houden zich bezig met het formuleren van aanbevelingen en met de dienstverlening inzake planadvies? Hoeveel middelen worden besteed aan deze diensten?

Vindt u het kunnen dat er negatieve inspectieverslagen worden opgemaakt op basis van het niet voldoen aan niet-bindende adviezen, zoals de aanbevelingen van Kind en Gezin?

Is het niet beter om de adviezen van plandeskundigen formeel te laten optekenen, rekening houdend met de omstandigheden op dat moment, zodat inspectiediensten later bij ongewijzigde omstandigheden gebonden zijn aan dat advies? De huidige regeling laat immers ruimte open voor subjectieve interpretatie door de inspectiediensten en creëert bij de initiatiefnemers een vals gevoel van rechtszekerheid.

Acht u het bijgevolg niet opportuun om de aanbevelingen van Kind en Gezin, alsook de adviezen van plandeskundigen en de verplichte erkenningsnormen en kwaliteitscriteria te evalueren en op elkaar af te stemmen zodat er transparantie en duidelijkheid ontstaan voor de initiatiefnemers en zodat de inspectiediensten consequent kunnen beoordelen op basis van objectieve parameters die geen ruimte laten voor subjectieve interpretaties? Hebt u dien-aangaande al stappen ondernomen?

Hoever staat het met de evaluatie van de dienstverlening inzake planadvies die u had aangekondigd in het antwoord op mijn schriftelijke vragen?

De voorzitter: Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex: Ik had een vraag over ongeveer hetzelfde thema voorbereid maar ik heb die iets te laat ingediend. Als u vindt dat het hier om een andere vraag gaat, wil ik ze later indienen. Ik sluit mij aan bij een aangekondigde maatregel in het nieuwe conceptuele kader van de vernieuwing van de kinderopvang: men zou een volledig nieuw vergunningskader uitwerken. Ik vraag mij af wat daarin de stand van zaken is.

Ik hoor ook veel klachten over de inspectie. Verantwoordelijken van kinderopvanginitiatieven vertellen ons dat men het vaak belangrijker vindt om te weten hoeveel centimeter de muren tussen toiletten dik zijn, dan dat ze oog hebben voor de kwaliteit in de instellingen. Het wordt tijd voor een hervorming van de manier waarop de inspectie wordt georganiseerd. Wij moeten afstappen van de lange checklists. Ik hoorde dat de checklist die wordt gebruikt bij een bezoek aan een IBO (initiatief voor buitenschoolse opvang) 68 pagina's telt.

Dat is gigantisch. Het wordt tijd dat we niet nog meer criteria toevoegen en op die manier de inspectie denken te verbeteren. We moeten daarover nadenken en overgaan naar een moderne manier van inspecteren.

Wij zullen deze maatregel niet van vandaag op morgen kunnen realiseren of op basis van klachten behandelen. Een grondige hervorming van de hele inspectie is nodig. Ik zou deze hervorming inpassen in het nieuwe vergunningssysteem, waar men voor de hele opvangsector wil evolueren naar een meer gelijkgeschakeld aantal criteria, meer transparantie en minder verschillen in gelijksoortige gesubsidieerde en privé-opvang.

Hoever staat u met dat nieuwe vergunningssysteem? Ik hoorde dat u daarover overlegt met de sector. Maar misschien is het voor een antwoord op die vraag vandaag te vroeg. Kunt u mij in dat geval zeggen wanneer ik u wel deze gedetailleerde vragen kan stellen? Welke zijn de uitgangspunten en doelstellingen van dat nieuwe vergunningssysteem? Is mijn inschatting juist dat het nieuwe vergunningssysteem zal tegemoetkomen aan de vraag om de regelgeving te vereenvoudigen en transparant te maken?

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Ik was met de collega's aanwezig op hetzelfde debat, waar een en ander is gezegd over de inspectie. Ik sluit mij graag aan bij hun bezorgdheden en hun vragen, vooral over de vergunningscriteria waaraan u, mijnheer de minister, werkt. Welke termijn stelt u zich daarbij voorop? Ik had begrepen dat er in het kader van BBB (beter bestuurlijk beleid) en vanuit de wens om de inspectie minder subjectief te maken, al heel wat aanpassingen in de inspectie zijn doorgevoerd. Ik had begrepen dat er een soort rotatiesysteem zou worden uitgewerkt voor de mensen die zullen inspecteren. Misschien kunt u, mijnheer de minister, wat meer toelichting geven over welke aanpassingen er al gebeurd zijn en waaraan u nog denkt om de inspectie te verbeteren? Niemand in de sector is tegen inspectie, maar men wil wel duidelijke spelregels waaraan iedereen zich te houden heeft en die de onzekerheid en de subjectiviteit van de inspectie zoveel mogelijk neutraliseren. Daarvoor bestaan wel een aantal instrumenten.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mevrouw Van der Borght zal het mij wel niet kwalijk nemen dat ik eerst even kort inga op de vragen van haar collega's. De grond van de vraag van mevrouw Van der Borght verwijst naar hetzelfde en heeft betrekking op de aanpak van wat men soms het probleem van de inspectie noemt. Ik wil echter beginnen met een lans te breken voor de mensen die actief zijn in de inspectie. In alle klaarheid: een inspectie inspecteert datgene wat de overheid verlangt dat er

geïnspecteerd wordt. Daar waar men eventueel zou vinden dat er bijstellingen nodig zijn, begint het natuurlijk bij de bron: de definitie van wat de overheid verstaat onder kwalitatieve opvang. Je kunt, afgezien van een aantal modaliteiten, niet eerst en vooral vinden dat het is omdat er geïnspecteerd wordt dat er iets aan de hand is. Soms heeft het te maken met wat er wordt geïnspecteerd.

Mevrouw Roex en mijnheer Dehaene, ik kan bevestigen dat we werken aan dat nieuwe vergunningssysteem. Ik zal de timing nemen die nodig is om dat tot een goed einde te brengen. Ik stel vast dat we hier in een sector zitten waarin men in de loop van de jaren een eigen fabriek heeft gebouwd, op basis van een definitie van wat wij verstaan onder kwaliteit. Als men mij vraagt of ik naar vereenvoudiging en transparantie wil streven, bevestig ik dat. Wil ik dat doen in overleg, zodat het ook coherent is en overlegd met de mensen die er iets van kennen? Ja, dat bevestig ik ook. Het zal dus tijd vergen. Wil ik daarbij nog meer het accent leggen op de einddoelen die men wil realiseren, de kwaliteitscomponenten, en wat minder op de manier waarop wij er willen geraken? Wil ik daarbij iets meer naar een responsabilisering gaan? Ja. Ik neem trouwens aan dat dat een breed gedragen inzicht is, een inzicht dat ook door het Vlaams Parlement wordt ondersteund. Het is echter gemakkelijker gezegd dan gedaan, het zal wat tijd vergen.

Mevrouw Van der Borght, er zijn over het verloop van de inspecties jaarlijks een tiental klachten van initiatiefnemers. Dat is dus één per maand en in de vakantie geen, bij manier van spreken. Dat aantal blijft stabiel over de jaren heen en ook sinds de oprichting van het Agentschap Inspectie. Verhalen over inspecties, daarvan heb je er veel meer dan tien per jaar. Het gaat om vele tientallen verhalen.

De regelgeving is steeds de basis van een inspectiebeoordeling in een verslag. Aanbevelingen hebben geen juridische waarde. Enkel erkenningsnormen zijn juridisch bindend. Aanbevelingen kunnen de inspectie helpen bij het toepassen van erkenningsnormen, bijvoorbeeld om te weten wat we nu verstaan onder een veilige omgeving of onder een gezonde voeding. Een inspectie die niet haar expertise ter beschikking zou stellen om af en toe een aanbeveling te doen op basis van de talrijke bezoeken die zij brengt in de sector, zou ik weinig vruchtbaar vinden. Dat betekent echter niet dat daarmee een bindende juridische norm is opgelegd. Alleen erkenningsnormen zijn juridisch bindend.

Om dat te realiseren is er een leidraad ontwikkeld die een permanent overleg en een afstemming tussen Kind en Gezin en het EVA Inspectie moet mogelijk maken. Die leidraad is gekend door de voorzieningen. Hij staat in de grootste transparantie beschikbaar op de website van Kind en Gezin, zodat het zeker niet zo is dat voorzieningen worden geconfronteerd met onvoorziene zaken, tenminste als ze zich via die website informeren.

Ik wil er toe komen dat de inspectie nog meer stimulerend zou optreden bij de voorzieningen die de aanbevelingen niet volgen. Ik wil in de verslaggeving duidelijker zien welke vaststellingen expliciet gebaseerd zijn op de regelgeving en welke op de leidraad en de bijhorende aanbevelingen. Daar wil ik wel de kritiek aanvaarden dat men, voor zover het onderscheid bestaat tussen juridisch bindende erkenningsnormen en juridisch niet-bindende aanbevelingen, in het discours klaarder moet stellen wat juridisch bindend is en wat enkel een advies is.

Een grotere vereenvoudiging van de vergunningsvoorwaarden voor de erkende en de zelfstandige sector zal, zoals mevrouw Roex stelt, ook helpen om de leesbaarheid voor de hele sector klaarder te maken.

Mevrouw Van der Borgh, er zijn in totaal drie planadviseurs. Maar het formuleren van de aanbevelingen is een intern proces dat ik niet in VTE (voltijds equivalent) kan uitdrukken. Dat is een onderdeel van wat heel veel mensen bij inspectie doen.

De situatie van de plandeskundige bij een plaatsbezoek, in geval van leegstaande panden, is niet te vergelijken met de situatie op het moment van het inspectiebezoek zelf. Een formeel advies kan met andere woorden niet op basis van een infrastructuur die nog niet verbouwd en ingericht is. Het komt zelden voor dat vaststellingen bij voorafgaand plaatsbezoek ongewijzigd zijn op het moment van een inspectiebezoek.

Ik begrijp uw vraag. Maar men moet een evenwicht bewaren tussen de legitieme verwachtingen. Een dergelijk advies moet u een zekerheid bieden met betrekking tot wat daarna komt: enkel en alleen omdat er een verschil is in de infrastructuur kun je die zekerheid niet bieden. De infrastructuur is gewoon anders bij een eerste bezoek dan bij een inspectiebezoek. De voorafgaande planadviesverlening is er op vraag van de zelfstandige sector gekomen en is dienstverlenend bedoeld. Als we dat zouden formaliseren, verplichten we de initiatiefnemer om de bouw- en inrichtingswerken conform het gemaakte advies uit te voeren. Dat is ook niet de bedoeling.

In ieder advies wordt uitdrukkelijk vermeld dat het louter informierend en niet bindend is en dat het geen garantie biedt voor het verkrijgen van een attest van toezicht. Het wordt gegeven op basis van een bestaande toestand of op basis van een plan. Er kan geen garantie worden gegeven dat een verbouwing of een inrichting wordt uitgevoerd conform het uitgebrachte advies. De evaluatie van de dienstverlening inzake planadvies is in voorbereiding en wordt voorzien voor 2009.

De uiteindelijke beslissing met betrekking tot een eventuele negatieve beslissing wordt door Kind en Gezin genomen, niet door het IVA Inspectie. Het is belangrijk in het licht van de functiescheiding. Geen enkele voorziening

heeft ooit een negatieve beslissing gekregen op basis van het slecht scoren van alleen maar de aanbevelingen. Ik heb er de nodige afspraken voor gemaakt. De verhalen die worden verteld dat men de erkenning voor een bagatel zou verliezen, beantwoorden niet aan de realiteit. Er is geen enkele voorziening die een negatieve beslissing heeft gekregen louter op basis van het slecht scoren van aanbevelingen. Wie een hond wil slaan, vindt gauw een stok. Wie op vijf essentiële punten slecht scoort, zal bij het zesde punt, dat misschien een detail is, met genoeg aan de volksvertegenwoordiger komen vertellen dat er een negatieve beslissing is gevallen omwille van dat detail. Men vergeet soms te vermelden dat er misschien nog wat anders scheelt.

U vindt misschien dat ik me ietwat defensief opstel ten aanzien van inspectie. Dat is uit respect voor het werk van mensen die vandaag exact doen wat de Vlaamse overheid van hen vraagt. Ze moeten de punten controleren waarvoor de overheid hen heeft aangesproken. Ik wil de zwartepiet niet naar de inspectie doorschuiven, maar wel nagaan of we de definitie kwaliteit niet moderner kunnen invullen met meer zelfresponsabilisering, wat de inspecteurs met groot genoeg zullen onthalen.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Uw antwoord stelt me wat teleur. U stelt zich wat te defensief op, zo komt het ook bij mij over. We waren talrijk aanwezig op de studiedag. Ik zou dit punt niet aankaarten als het verhaal zich beperkte tot enkele personen. Het was veeleer een algemene schreeuw van de sector. Iedereen had zijn eigen verhaal. Sommige waren echt absurd. Als moeder van bijvoorbeeld drie kort op elkaar volgende kinderen zult u ook niet meten of de kindjes een meter van elkaar gescheiden zitten.

De situatie is natuurlijk niet helemaal te vergelijken. Ik ben ook de eerste die pleit voor kwaliteit, maar ik pleit alleen voor duidelijke regels. Het is een prachtig initiatief maar dan moeten we er consequent mee omgaan en het woord advies ook als advies beschouwen. Laat ons dan stellen dat het advies wordt meegegeven door de plandeskundige. Op het ogenblik dat de inspectie komt, kan die dan vaststellen dat het advies dat op dat moment is meegegeven, ook is gevolgd. Dan kan dat voor mijn part worden meegenomen als plus- of minpunt. Nu staat het niet zo omschreven en de ene doet het wel, de andere niet. De ene gebruikt het, de andere misbruikt het. Daarover ontstaat natuurlijk misnoegdheid in de sector. Er is een gebrek aan eenvormigheid. De mensen weten niet waaraan ze zich moeten houden.

U spreekt van een tiental klachten, mijnheer de minister. Het kan best dat het er niet meer zijn. De mensen worden het misschien intussen beu en groeperen zich. Ze zetten blijkbaar ook gemakkelijker de stap naar de ombudsdienst. Bij mijn weten is er recent een antwoord gekomen van de ombudsdienst dat de

initiatiefnemer gedeeltelijk in het gelijk stelt: er moet een betere afstemming komen, en er moet op een andere manier mee worden omgegaan.

Ik volg u als u stelt dat er op een meer moderne manier mee moet worden omgesprongen. Ik volg u ook dat alles duidelijk moet worden omschreven, maar iedereen moet bij zijn eigen taak blijven. De planadviesgever geeft advies en de inspectie mag dat niet in een of andere richting gebruiken.

Mevrouw Elke Roex: U stelt dat de inspectie doet wat wij vragen en het beleid aan de basis ligt van de criteria die zij controleren. Dat is de essentie van de zaak. We kunnen een ellenlange discussie houden over wat al dan niet transparant is. We riskeren dan de fout te maken de checklist van de inspectie nog te verlengen. Er moet tabula rasa worden gemaakt. Ik hoop dat dit zal gebeuren met het nieuwe vergunningensysteem.

Misschien mis ik het in uw betoog, maar hebt u er een idee van wanneer de reacties van de sector op de eerste nota die nu blijkbaar voorligt, volledig zullen zijn? Wanneer zullen we een evolutie in het vergunningensysteem waarnemen?

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Ik heb op de vraag van mevrouw Roex geantwoord. Maar het was – neem me niet kwalijk, mijnheer Dehaene – een Jean-Luc Dehaeneantwoord: “Het zal de tijd vergen die het vergt”. Ik blijf ervan overtuigd dat als ik nu zeg dat het er binnen een of twee maanden zal liggen, ik niet het juiste antwoord geef. Het probleem in de sector is gegroeid omwille van goede redenen en ten gevolge van allerlei vragen die hier in het parlement zijn behandeld. Er waren vragen over het voorkomen van wiegendood, om de hygiëne in het oog te houden, het voortijdig plassen tegen te gaan, en zo meer. Er kwamen heel wat onderwerpen aan bod die zich dan vertaalden in een vraag aan de minister van Welzijn naar meer regelgeving.

Ik wil de bal niet terugkaatsen maar hem met opzet in mijn kamp houden. Regelgeving behoort uiteindelijk tot de verantwoordelijkheid van de minister. Er is een grote druk ontstaan vanuit de samenleving met de vraag naar toezicht. Op een bepaald ogenblik ontstaat dan een oerwoud aan regels om tegemoet te komen aan de definitie van kwaliteit. Maar op een bepaald ogenblik moet men nagaan waar men nog mee bezig is. Mevrouw Van der Borghst stelt dan terecht dat het te ver gaat. De urban legend of de stadsverhalen moeten worden uitgeklaard. De tien concrete gevallen op een jaar tijd moeten van nabij worden bekeken. We moeten gaan naar een meer responsabiliserende definitie van kwaliteit. Maar dan moeten we als overheid ook af en toe bescheiden durven zijn. En ik weet niet of we als overheid klaar zijn om het

vertrouwen te geven aan de mensen die voor een zorgberoep hebben gekozen of om in te staan voor jonge kinderen. Het is in ieder geval een interessante gedachteswisseling. Maar wie a zegt, moet ook b zeggen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borghst tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de kostenvergoeding voor zelfstandige minicrèches en de fiscale vrijstelling ervan

De voorzitter: Mevrouw Van der Borghst heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borghst: Zelfstandige minicrèches kunnen, indien zij voldoen aan een aantal kwaliteitsvoorwaarden, in aanmerking komen voor een kostenvergoeding van Kind en Gezin. Ze moeten dan bijvoorbeeld een gemiddelde score behalen van 4 via het kwaliteitsinstrument particuliere opvanginitiatieven, de zogenaamde KWAPOI-score. Indien zij hun aanvraag doen en de kostenvergoeding krijgen, dan ontvangen ze van Kind en Gezin een vergoeding van 518,6 euro per plaats per jaar, met een maximum van 22 plaatsen, zijnde de huidige maximumcapaciteit voor minicrèches. Indien zelfstandige initiatieven voorzien in een flexibel opvangaanbod, gaat het over 100 euro.

Deze financiële tegemoetkoming was tot nu toe eigenlijk de enige financiële steun van de Vlaamse overheid waarop de zelfstandige kinderopvanginitiatieven konden rekenen. Ze verbleekt bij de gemiddelde kost van een plaats in de gesubsidieerde opvang per jaar, namelijk bijna 10.000 euro. Intussen lenigen de zelfstandige opvangvoorzieningen een belangrijke maatschappelijke nood en vangen ze dagelijks 30.000 kinderen op in heel Vlaanderen, of 40 percent van de totale kinderdagopvang. Enige financiële ondersteuning vanuit Kind en Gezin lijkt dan ook niet meer dan logisch.

Open Vld is altijd een pleitbezorger geweest voor een uitbreiding van de capaciteit van minicrèches en het stemt ons dan ook tevreden dat de Vlaamse Regering de beslissing heeft genomen om die op te trekken tot 28 plaatsen, die volledig in aanmerking kunnen komen voor een kostenvergoeding. Daarenboven wordt de vergoeding ook beschikbaar voor de zelfstandige kinderdagverblijven, ook hier voor maximaal 28 plaatsen.

Waar wringt nu echter al enige jaren het schoentje? Wel, deze Vlaamse vergoeding die wordt gestort aan de zelfstandige minicrèches, dient door deze voorzieningen te worden ingebracht als een inkomstenbron,

waarop zij dan ook belastingen moeten betalen. Op die manier wordt het voor vele zelfstandige minicrèches eigenlijk een vestzakbroekzakoperatie. Niet alleen spelen zij een deel van de 518 euro kwijt door belastingen, ze riskeren bovendien ook in een hogere inkomensschaal terecht te komen en uiteindelijk zelfs meer belastingen te moeten betalen dan wanneer zij deze kostenvergoeding niet zouden aanvragen. De slotsom is dus dat Vlaamse middelen rechtstreeks in de federale belastingkas belanden.

Mijn partij heeft al lang op zowel het Vlaamse als federale niveau gepleit om deze absurde situatie weg te werken. Mijn federale collega Maggie De Block heeft hierover al federaal minister van Financiën Didier Reynders ondervraagd. Zelf heb ik uw voorgangster mevrouw Vervotte in maart 2007 in de plenaire vergadering gevraagd om dit punt zo snel mogelijk te agenderen op een interministeriële conferentie. In maart van dit jaar is de problematiek ook in deze commissie ter sprake gekomen toen ik een vraag stelde over het rondetafeloverleg van Kind en Gezin over het zelfstandig ondernemen in de kinderopvang.

Toen stelde u dat dit probleem als een van de voornaamste knelpunten voor de sector was naar boven gekomen en dat u dit had aangekaart bij minister Reynders op een vergadering van het Overlegcomité. U stelde toen ook dat er op het federale niveau een werkgroep zou geïnstalleerd worden en dat u contact zou opnemen met minister Reynders om dit opnieuw aan te kaarten.

Ik citeer in deze context ook Yves Leterme, die in 2006, toen nog als Vlaams minister-president, bij de toenmalige federale premier Guy Verhofstadt pleitte voor het fiscaal vrijstellen van flankerende steunmaatregelen van de deelstaten voor bepaalde economische sectoren. Ik citeer hem: "Als we drie euro uitgeven vanuit de Vlaamse Regering wordt automatisch één euro 'wegbelast' door de federale regering. Dit soort onzin moet natuurlijk de wereld uit."

Wat is de huidige stand van zaken aangaande het overleg met de federale overheid voor wat betreft de fiscale vrijstelling van Vlaamse kostenvergoedingen voor zelfstandige kinderopvanginitiatieven? Hebt u inmiddels opnieuw contact opgenomen met federaal minister van Financiën Didier Reynders? Zo ja, is er zicht op de werkzaamheden van de werkgroep? Als dit niet het geval is, waarom werd dit punt dan nog niet opnieuw aangekaart? En plant de minister het om dit op korte termijn terug te agenderen op een vergadering van het Overlegcomité?

Hoever staat het met de uitvoering van de beleidsmaatregelen die vlak voor het zomerreces werden aangekondigd ter ondersteuning van de zelfstandige kinderopvangvoorzieningen?

En meer bepaald met het optrekken van de capaciteitsgrens van minicrèches van 22 naar 28 plaatsen, het uitkeren van onkostenvergoedingen aan zelfstandige kinderdagverblijven, maar ook de aangekondigde startersbegeleiding en de waarborgregeling voor investeringen in infrastructuur?

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Dit probleem slepen we al jaren mee. We hebben dat allemaal al vastgesteld. Ik begreep dat u een poging had ondernomen om minister Reynders te overtuigen of op zijn minst om het punt op de agenda voor het overleg te plaatsen. Het verwondert me dat er op dat vlak weinig beweging te bespeuren valt. Ik suggereer mevrouw Van der Borghet de geroemde liberale familie aan te spreken om ook daar aan de kar te trekken. Ik heb begrepen dat er aan onze kant geen enkel probleem is maar dat de goodwill bij minister Reynders ver te zoeken is.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Deze problematiek werd al geagendeerd op het Overlegcomité van 30 maart 2007. Daarbij is een technische werkgroep samengesteld uit vertegenwoordigers van de federale minister van Financiën en de verschillende ministers bevoegd voor bijstand aan personen, om zich te buigen over dit dossier en het verslag voor te leggen op het Overlegcomité van 25 april 2007. Dat is op de agenda gekomen.

De federale minister van Financiën wenste deze problematiek in een breder kader van fiscale behandeling van gewestelijke loongerelateerde uitgaven te bespreken, ter voorbereiding van een federaal fiscaal pact. Per brief van 30 maart 2008 vroeg ik aan minister Reynders of deze werkgroep intussen tot resultaten en een voorstel van maatregelen is gekomen. Tot op heden mocht ik geen antwoord ontvangen. Ik heb dit dossier begin september opnieuw aan mijn Vlaamse collega's bezorgd met het oog op een nieuwe agendering op het Overlegcomité.

Over de 28 plaatsen heb ik beter en concreter nieuws. De beleidsmaatregel om zelfstandige opvangvoorzieningen toe te laten om te voorzien in 28 plaatsen gaat in vanaf 1 januari 2009. De voorbereiding loopt volop. We zullen de timing dus kunnen respecteren.

Wat de aangekondigde startersbegeleiding en de waarborgregeling betreffen, is het nog niet uitgeklaard of dat pakket zou behoren tot de minister bevoegd voor het zelfstandig ondernemen en dus onderdeel zal zijn van het Vlaams Agentschap Ondernemen (VLAO) of tot mijn eigen bevoegdheid. Dat wordt binnenkort beslist.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borghet heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Er is één positief punt aan. Op 1 januari 2009 wordt de uitbreiding een realiteit. Ik begrijp dat het tweede punt nog niet is uitgeklaard, namelijk de startersbegeleiding en de waarborgregeling. Er volgt nog een gesprek tussen uzelf en uw collega, maar dat punt kan vrij snel worden uitgeklaard.

Van het bedrag van 518 euro, onthoud ik dat het een zeer moeilijke oefening is. Mijnheer Dehaene, minister Reynders is al verschillende keren over dit punt onderzocht. Blijkbaar brengt dat moeilijkheden mee omdat het bedrag op het Vlaamse niveau wel wordt toegekend maar op het Waalse niveau niet bestaat. Dat vormt een van de moeilijkheden. Als dat zo moeizaam op het federale niveau kan worden geregeld, is het maar de vraag of dat op het Vlaamse niveau niet kan worden geregeld door er een andere omschrijving aan te geven. Daarom vraag ik u, mijnheer de minister, of we niet op een ander manier een tegemoetkoming kunnen regelen. We zijn ervan overtuigd dat die mensen daar recht op hebben. Het zou een ondersteuning zijn. Kunnen we het probleem niet oplossen door een andere formulering?

Minister Steven Vanackere: Ik wil u herinneren aan het feit dat de definitie van de socialezekerheidsregels onder de federale regelgeving valt. Daar beslist men wat tot de sociale zekerheid behoort en wat niet.

De voorzitter: Dit is een delicate discussie over fiscale belasting. Er zijn verrekeringen voor onkostenvergoeding. Als men in een vrij beroep een onkostenvergoeding ontvangt, mag men ze niet meer inbrengen. Het is allemaal niet zo evident.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de besteding van de middelen van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten (FCUD) voor de Vlaamse Gemeenschap

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Collega's, de eerste ronde in de staatshervorming bepaalt dat een van de bevoegdheden die van het federale niveau naar de deelstaten wordt overgedragen, het FCUD is, het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten. Het is de bedoeling om het FCUD op te heffen en de middelen voortaan naar de gemeenschappen te laten vloeien, die er dan over kunnen beslissen.

Het FCUD opereert nu nog in de schoot van de federale Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers en financiert Vlaamse kinderopvangprojecten. Meer bepaald komt het FCUD tussen in de financiering van de personeels- en/of werkingskosten van diensten voor buitenschoolse opvang, diensten voor de opvang van zieke kinderen en diensten die buiten hun normale openingsuren instaan voor de flexibele opvang van kinderen.

Het fonds wordt gestijfd met jaarlijkse bijdragen van de werkgevers ten bedrage van 0,05 percent van de totale loonmassa van de door hen tewerkgestelde werknemers, aangevuld met bijkomende algemene middelen. Dit jaar bedroeg het fonds zo'n 50 miljoen euro voor heel België.

Het federale parlement moet zijn goedkeuring nog geven voor deze eerste ronde in de staatshervorming, maar de geplande overheveling van de middelen van dit fonds naar de gemeenschappen lijkt me niet meer dan normaal, want uiteindelijk is kinderopvang een deel van de zorg- en welzijnssector die van meet af aan een van de belangrijkste bevoegdheden was en is van de gemeenschappen. Nu al voeren de deelstaten een eigen beleid op het vlak van kinderopvang, gaande van de subsidiëring van infrastructuur, werking en personeel, over het creëren van een regelgevend kader en het opleggen van kwaliteitsnormen, tot de controle ervan via inspecties. Het opheffen van het FCUD op federaal niveau zal dus alleszins een goede zaak zijn, omdat op die manier ook eventuele bevoegdheidsconflicten tussen het federale niveau en de deelstaten in de toekomst niet meer aan de orde zullen zijn.

Desalniettemin wens ik op enige waakzaamheid aan te dringen. Ik heb het al gesteld: de middelen van het FCUD komen van de werkgevers en het zijn dus de sociale partners die het fonds financieren en beheren. Het is een zeer goede zaak dat deze middelen ten dienste komen van de kinderopvang, in het bijzonder voor de opvang buiten de schooluren en met aandacht voor flexibele en occasionele opvang en opvang voor zieke kinderen. Dat zijn immers momenten waarop de combinatie van werk en gezin niet evident is. Via het FCUD leveren de sociale partners een bijdrage tot het versterken van deze opvangvormen en de combinatie van werk en gezin.

Ik hoop daarom ten eerste dat Vlaanderen, wanneer deze middelen in handen van de gemeenschappen komen, duidelijk de keuze voor deze kinderopvangvormen zal herbevestigen. Dat is des te belangrijker gelet op het feit dat het hier vermoedelijk ook over een serieus bedrag gaat. Ik ga ervan uit dat een groot gedeelte van het fonds op dit moment reeds komt uit de bijdragen van de Vlaamse werkgevers, gelet op het overwicht van Vlaanderen in de Belgische economie.

We spreken dus waarschijnlijk toch wel over een paar tientallen miljoenen euro's.

Hoe ziet u de overheveling van de FCUD-middelen naar de gemeenschappen? Wordt deze overheveling reeds voorbereid? Om hoeveel miljoen euro gaat het voor Vlaanderen?

Engageert u zich ertoe om deze middelen verder te blijven besteden aan de kinderopvangvoorzieningen die extra inspanningen doen, zoals occasionele, flexibele en buitenschoolse opvang en opvang voor zieke kinderen?

Op welke manier zullen de gemeenschappen de jaarlijkse bijdragen van de werkgevers innen? Blijven alle werkingsmodaliteiten dezelfde?

Hoe zit het met de rol van de sociale partners hierin? Krijgen zij inspraak in het beheer van de middelen? Of zullen deze middelen worden toegevoegd aan het budget van Kind en Gezin?

De voorzitter: Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex: Ik vermoed, mijnheer de minister, dat u zult antwoorden dat daarover nog niet veel bekend is. Ik pleit ervoor om de continuïteit van de initiatieven te verzekeren. Tevens dring ik aan op een gelijkschakeling van de regelgeving. De IBO's (initiatieven voor buitenschoolse opvang) kunnen onder twee stelsels vallen. Dat is voor niemand gezond. Laat ons daar komaf mee maken. Ik vermoed dat dit debat over enkele maanden terugkeert als het eerste pakket van de staatshervorming ooit zijn beslag krijgt.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Ik zal u een relatief kort antwoord geven. In de komende maanden zullen we vaker onderwerpen behandelen die te maken hebben met de gemeenschapdialoog waarin institutionele vraagstukken aan bod zullen komen. Ik denk dat we met het parlement moeten afspreken hoe we de begeleiding van de onderhandelingen gaan verzekeren. Ik durf veronderstellen dat dat waarschijnlijk het meest gestroomlijnd zal verlopen als de minister-president als delegatieleider regelmatig verslag uitbrengt in een daartoe aangewezen commissie. Dat is maar een suggestie. Als we in elke commissie gaan peilen naar zaken die nog onderhandeld moeten worden met een andere partner, gaan de ministers weinig kunnen vertellen. Dat is niet zeer aangenaam. Het is tevens evident dat men al onderhandelend niet steeds alles tot in detail kan toelichten ten aanzien van het parlement. Dat is geen gebrek aan respect voor het parlement. In onderhandelingen komt er een ogenblik waarop men moet kunnen doorbijten en vooral insisteren op een aantal basisuitgangspunten die men zal verdedigen en toelichten. U stelt concrete vragen, mevrouw Van der Borght, over bedragen en

verdeelsleutels. De beste manier om dit soort onderhandelingen te bemoeilijken is om daar bijzonder veel verklaringen over af te leggen in een parlementaire commissie. Ik zeg dat echt niet zonder respect, en natuurlijk hebt u het recht om daar naar te peilen.

Zoals u zelf aangeeft, is er in het federale parlement nog geen akkoord voor de maatregelen in de eerste ronde van de staatshervorming, waar dit deel van uitmaakt. Concrete antwoorden op uw vragen kan ik dan ook nog niet geven, aangezien er nog geen zicht is op de concrete omvang en modaliteiten van de overheveling.

Ik wil wel even stilstaan bij uw uitgangspunt dat de Vlaamse werkgevers het grootste aandeel hebben in de economische rijkdom en derhalve in de middelen. Dat is een benadering. Een andere benadering is het doel-publiek onder de loep te nemen. Wat is het demografische belang van de kinderen van Vlaanderen, van Wallonië, van Brussel? Er zijn tal van mogelijkheden om tot een eerlijke verdeling van het FCUD te komen.

Ik kan u wel bevestigen dat Kind en Gezin zich in de mate van het mogelijke voorbereid op dit dossier en deze overheveling, net zoals mijn kabinet trouwens. Op dit ogenblik kan ik alleen een drietal krachtlijnen herhalen waar ik gehecht aan blijf. U zult het graag horen: wat mij betreft, moeten de sociale partners betrokken blijven, ook nadat de bevoegdheid is overgeheveld. Twee, het budget zal voor kinderopvang gereserveerd blijven, ook als de bedragen hoger liggen dan wat vandaag vanuit het FCUD per hypothese wordt ingezet op kinderopvang. Ik ben er ten derde vast van overtuigd dat de meerwaarde van de homogenisering zich op termijn vooral zal situeren in de eenvormigheid van de wijze en omvang van de subsidiëring om een grote leesbaarheid in de sector te brengen.

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik besef dat de vraag misschien iets te vroeg kwam. Ze was gebaseerd op een kleine discussie binnen de raad van bestuur van Kind en Gezin, waar dat ook aan bod is gekomen. Daarom wou ik het toch even onder de aandacht brengen. U zegt dat elk woord dat we in dit debat zeggen, een woord te veel kan zijn. Ik heb daar alle begrip voor, maar dat mag ons er niet van weerhouden om onze gevoeligheden kenbaar te maken en om alert te zijn.

Eens de besprekingen rond zijn, is het ontzettend moeilijk om nog een debat in de andere richting op te starten. Ik besef dat. Daarom geef ik op voorhand de bekommernis al mee. Als u dan aan de onderhandelings-tafel zit, zult u misschien eens denken aan de leden van de commissie die de vraag hebben gesteld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het scholenpakket 'Op eigen benen'

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer de minister, u hebt het scholenpakket 'Op eigen benen' al vermeld in uw beleidsbrief 2007-2008, waarin u ook stelt dat de schuldenproblematiek reeds op zeer jonge leeftijd moet kunnen worden aangepakt en dat men preventief moet kunnen werken. De reacties die ik gekregen heb op dit pakket waren zeer positief, en dat is nog een understatement. In uw beleidsbrief zei u dat u op 31 augustus 2007 al 144 aanvragen had gekregen. Dat bewijst dat er een grote belangstelling bestaat.

Toen u dit pakket hebt verspreid naar de scholen, heb ik minister Vandenbroucke gevraagd of hij een dergelijk pakket niet mee zou willen ondersteunen en het naar alle scholen zou willen verspreiden, omdat het enkel naar de beroepsscholen werd gestuurd. Hij heeft toen geantwoord dat het een initiatief was van het departement Welzijn en dat er vanuit Welzijn was meegedeeld dat men zou onderzoeken of er een eventuele uitbreiding mogelijk was tot het volledige secundair onderwijs. Het pakket is wel samengesteld met de doelgroep van de derde graad BSO voor ogen, dus misschien moet het worden aangepast als men het wil uitbreiden naar het volledige secundair onderwijs. Ik verneem dat er een tweede druk is van het initiatief, wat uiteraard toe te juichen is. Die tweede druk zou in september beschikbaar zijn.

Ik stel vast dat de roep om budgetbeheer op secundaire scholen steeds luider klinkt. Daarom wil ik u een aantal vragen stellen in verband met het pakket. Is er een evaluatie gemaakt van de oefening van vorig jaar? Hebt u plannen om het scholenpakket dit jaar ook te verspreiden in de scholen voor bijzonder onderwijs, en eventueel ruimer? Kunt u een laatste stand van zaken geven omtrent het aantal scholen dat een aanvraag heeft ingediend voor dit pakket?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de minister, ik deel de bekommernis van de heer Dehaene. Ik heb ook heel veel positieve reacties gekregen op dit initiatief. We kennen allemaal de toenemende problematiek van de schuldoverlast, en dus lijkt het mij belangrijk om de kinderen al op jonge leeftijd bewust te maken van deze problematiek in het secundair onderwijs. Ik steun dan ook het pleidooi van de heer Dehaene om dit project uit te breiden tot alle scholen. Ik betreur dat er blijkbaar geen bereidheid is bij minister Vandenbroucke – tenzij ik de heer Dehaene verkeerd heb begrepen – om dat gezamenlijk te doen. Dat zou de verspreiding en de

uitvoering nochtans vergemakkelijken. Hoe komt het dat er op dat vlak geen samenwerking is? Hoe komt het dat er vanuit Onderwijs geen bereidheid bestaat om dit project te veralgemenen tot het secundair onderwijs?

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mijnheer Dehaene, in overleg met het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling en met de auteurs – men mag niet vergeten dat het werk auteursrechtelijk gesproken eigendom is van een uitgeverij – is beslist om geen grote inhoudelijke evaluatie te doen. Het staat buiten kijf dat er behoorlijk wat positieve reacties zijn gekomen op het pakket. De tweede druk bevat weliswaar een aantal aanpassingen die rekening houden met enkele commentaren, maar men kan niet spreken van een grootschalige inhoudelijke evaluatie.

Wat zijn mijn plannen met dit scholenpakket, waarvoor we een positieve appreciatie delen? Er wordt momenteel een project voorbereid door het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling om een uitgebreid educatief pakket te ontwikkelen voor het onderwijs. Dat zal een waaier aan initiatieven bevatten waaruit scholen een keuze kunnen maken. Het lessenpakket 'Op eigen benen' zal daar ook deel van uitmaken. Er komt dus een verbreding van het aanbod, waar 'Op eigen benen' een onderdeel van vormt.

Het lessenpakket 'Op eigen benen' is specifiek gericht op het beroepsonderwijs. Vandaag wordt samen met de auteurs nagegaan of dit niet hertaald kan of moet worden voor het technisch en algemeen secundair onderwijs.

Er werden inmiddels in totaal 7479 schoolpakketten voor leerlingen en 1101 handleidingen voor leerkrachten aangevraagd. Het cijfer voor de leerkrachten dat u daarnet aanhaalde, is intussen dus al verzevenvoudigd. Dat bewijst dat het bijzonder veel aantrekking heeft.

Mevrouw Dillen, er zijn initiatieven tussen de verschillende bevoegde ministers. Minister Vandenbroucke constateert vandaag dat dit vanuit het departement Welzijn wordt ontwikkeld. Ik sluit niet uit dat, als we tot een voldragen formule zijn gekomen, dit nog meer kan worden veralgemeend. Op dat ogenblik kunnen we onze collega van Onderwijs dan met iets meer aandrang vragen om daar mee zijn schouders onder te zetten.

Maar ik vind het op zich niet oncomfortabel om vanuit een specifieke welzijnslogica, nog niet gehinderd door allerlei regels, al een soort proeftuin te ontwikkelen, een goed product te creëren en na te denken over de hertaling voor het technisch en algemeen secundair onderwijs. Op het ogenblik dat dat wat matuur is geworden, kunnen we het overleg met het departement Onderwijs aanvatten. Ik beschouw wat u vandaag

signaleert, nog niet als problematisch. Wij nemen dat op ons budget.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer de minister, ik ben blij dat u er middelen voor blijft vrijmaken. De enorme meerwaarde van de manier van werken van vorig jaar was dat vele scholen het pakket aangeboden kregen en het dus ook hebben gezien. Nu is het pakket dus wellicht nog vrij bekend, zeker bij die scholen. Maar op termijn moeten we durven na te denken over nog eens een gelijkaardige oefening – vanuit Welzijn dan, als minister Vandembroucke niet geneigd is om mee te werken – zodat we eventueel nog meer scholen warm kunnen maken om met dit pakket te werken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin over de financiering van de Vlaamse Thuiszorgequipes voor Kinderen

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag gaat specifiek over de Vlaamse palliatieve thuiszorgequipes. Dat had ik niet in de titel van mijn vraag vermeld.

Om toe te laten dat mensen thuis kunnen sterven, heeft de Vlaamse overheid in de loop der jaren een beleid van palliatieve zorgen ontwikkeld waarbij vooral wordt gefocust op multidisciplinaire teams, die dat zowel residentieel als thuis kunnen ontwikkelen.

Bij palliatieve zorgen denken we niet meteen aan kinderen, maar spijtig genoeg zijn er ook kinderen die ongeneeslijk ziek zijn en die veel te vroeg sterven. Nu blijkt dat palliatieve thuiszorgequipes voor kinderen niet gesubsidieerd worden en draaien op de goodwill van verpleegkundigen, zo heb ik althans gelezen in een petitie die circuleert en die mijn aandacht getrokken had.

Het blijkt dat er in de federale normering voor de multidisciplinaire begeleidingsequipes niet echt een onderscheid wordt gemaakt volgens leeftijd. Daarom ben ik eens gaan uitzoeken hoe het komt dat men die equipen voor kinderen niet kan subsidiëren. Zo stootte ik op een advies van de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen (FPZV), die op 29 januari 2008 door het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid gevraagd werd om advies te geven over de financiering van de Vlaamse Thuiszorgequipes voor Kinderen.

De FPZV adviseert om de thuiszorgequipes voor kinderen van het UZ Gent en het UZ Leuven te erkennen als de twee Vlaamse multidisciplinaire equipen voor thuisbegeleiding van kinderen met levensbedreigende chronische ziekten, om de bestaande liaisonfuncties binnen de kinderhemato-oncologische afdelingen van het UZ Antwerpen en het UZ Brussel te erkennen als intramurale aanspreekpunten voor wat betreft dezelfde thuisbegeleiding, om te voorzien in structurele financiering van de equipen en de liaisonfuncties, en om met de betrokken federale overheid en het RIZIV af te stemmen over de erkenning en financiering van de hierboven genoemde thuiszorgequipes en liaisonfuncties.

Mijnheer de minister, het gaat hier over een heel delicate doelgroep, een reden te meer om u de volgende vragen te stellen. Klopt het dat die equipen tussen die twee subsidiëringen vallen? Kan daar iets aan worden gedaan? Kunt u ingaan op de vraag tot erkenning en financiering? Welke budgettaire consequenties heeft dit? Hebt u reeds contact gehad met uw federale collega of de federale instanties om hieromtrent afspraken te maken?

De voorzitter: Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex: Mijnheer de minister, zoals u weet, hebben wij samen met de federale meerderheid een wetsvoorstel ingediend om tot een structurele ondersteuning van die palliatieve thuiszorgequipes te komen. Wij hopen dat minister Onkelinx daarin verdere ondersteuning gaat bieden.

Voor 2009-2010 is er in een budget van 400.000 euro voorzien. Het is de bedoeling dat daar ook specifieke erkenningsnormen voor worden opgesteld. Wij hopen dat ons voorstel zo snel mogelijk zal worden goedgekeurd en vragen het federale niveau om dit prioritair te agenderen.

Is het noodzakelijk dat er daarbovenop nog een Vlaamse erkenning komt? Of komt er een afstemming? Hebt u daarover al overleg gepleegd met uw federale collega?

Voor ons is het op de eerste plaats belangrijk dat ons wetsvoorstel zijn uitvoering kan vinden, maar misschien hebt u daar een andere communautaire visie op. Voor de teams is het in elk geval belangrijk dat er een structurele zekerheid en een eenduidige regelgeving komt. Ik zou het spijtig vinden mochten het federale en het Vlaamse niveau hier aparte initiatieven rond nemen, waarbij de opgelegde normering niet overeenstemt of niet complementair is.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de minister, ik heb het betreffende wetsvoorstel niet gelezen, maar ik ga ervan uit dat dat voorstel door het hele parlement zal

worden gesteund. Maar in afwachting daarvan staat het ons vrij om op Vlaams niveau bepaalde initiatieven te nemen.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mevrouw Poleyn, ik dank u om dit onderwerp aan te kaarten. Het is, los van het communautaire, een bijzonder belangwekkend onderwerp. Ik vind het de moeite om ons daarover te buigen en te beseffen dat de thuiszorgequipes voor kinderen een bijzonder belangrijke rol vervullen.

Het gaat over een zeer specifieke en complexe situatie van behandeling en opvang van kinderen in palliatieve situaties. Die specificiteit en complexiteit zijn toch wel goede argumenten die pleiten voor een structurele erkenning en financiering van de palliatieve thuiszorgequipes.

Voor een goed begrip is het belangrijk om het onderscheid tussen erkenning en financiering goed in de gaten te houden. Ik ben er voorstander van om deze palliatieve thuiszorgequipes voor kinderen van het UZ Gent en het UZ Leuven te kunnen erkennen als twee Vlaamse multidisciplinaire Vlaamse thuiszorgequipes en ook om de kinderhemo-oncologische afdelingen van het UZ Middelheim in Antwerpen en van het UZ Brussel, die een liaisonfunctie hebben met deze palliatieve thuiszorgequipes, te erkennen als intramurale aanspreekpunten. Het is wel zo dat er tot op vandaag geen erkenningsnormen zijn uitgevaardigd, wat een federale bevoegdheid is. De financiering van palliatieve thuiszorgequipes zou moeten geregeld kunnen worden via het budget voor financiële middelen van de ziekenhuizen. Dit zou ingebed moeten kunnen worden in het zorgprogramma Kinderoncologie. Ook dat is een federale bevoegdheid. We moeten dus eerst in de huidige stand van de regelgeving kijken naar een federaal startschot, waarnaar vervolgens Vlaanderen, door middel van de erkenningen, een deel van de verantwoordelijkheid kan nemen.

Ik heb op 9 mei 2008 een brief verstuurd naar federaal minister Onkelinx waarin ik haar heb voorgesteld om in een structurele financiering van de palliatieve thuiszorgequipes te voorzien en waarin ik haar voorstel in dat verband ondersteun. Ik heb ook voorgesteld om het totale financieringsbedrag te verdelen in verhouding tot het aantal opgevolgde patiënten. Aangezien de twee grote centra, UZ Gent en UZ Leuven, drie keer zoveel kinderen opvolgen als de andere teams, lijkt me dat dan ook wel billijk. In die brief bevestig ik mijn standpunt om de thuiszorgequipes van het UZ Gent en het UZ Leuven te erkennen als de twee Vlaamse multidisciplinaire equipen, met die bedenking dat ik voor de twee andere een rol zie als een intramuraal aanspreekpunt. Ik heb voorgesteld om die problematiek verder te bespreken tijdens de interministeriële conferentie en ik ga ervan uit dat we bij de eerstvolgende gelegenheid dieper zullen kunnen ingaan op een manier om dit binnen de federale regelgeving voor mekaar te krijgen, met

inbegrip van de problematiek van de financiering die ik, zoals ik heb gezegd, situeer in het kader van het zorgprogramma Kinderoncologie.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de minister, dank u voor uw betrokkenheid en voor uw antwoord. We leven ook op dit vlak in een complex land waar de verschillende overheden hun zeg moeten hebben.

Ik heb nog een aantal bijkomende vragen. Wanneer verwacht u die ministeriële conferentie of wanneer verwacht u dat er nieuws kan zijn zodat u samen met mevrouw Onkelinx stappen kan zetten? Ik denk dat geen enkele partij er tegen kan zijn en dat er dus een bereidheid zou moeten zijn om dit snel vooruit te laten gaan.

Hebt u een zicht op de situatie aan Franstalige kant? Het concept van palliatieve zorgen is hier een beetje gegroeid, is dat ook zo aan Franstalige kant?

U zegt dat het vooral de federale overheid is die de structurele financiering moet regelen. Waarom adviseert de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen dan rechtstreeks aan u?

Minister Steven Vanackere: Omdat het in heel veel kwesties waarin de Vlaamse minister van Volksgezondheid tussenkomt, de realiteit is. Men vertrekt vanuit een federaal kader en een federale financiering, men legt bepaalde erkenningsnormen vast die door de Vlaamse overheid eventueel nog kunnen verfijnd worden – nooit versoepeld, wel eventueel verstrengd – en dan gaat de Vlaamse minister, werkend met die regelgeving, aan de slag om heel concreet erkenningen te doen van heel specifieke ziekenhuisafdelingen. Dat geldt ook voor revalidatiebedden of allerlei vormen van zorgprogramma's. Dat is de manier waarop in dit land de rolverdeling wordt opgevat. Men vertrekt hoe dan ook vanuit een federale bereidheid om een zorgprogramma tot stand te laten komen.

Ik heb de ministers van Volksgezondheid op mijn kabinet uitgenodigd om te overleggen over de goede samenwerking en de manier waarop sommige zaken kunnen worden georganiseerd, bijvoorbeeld een toerbeurt in het voorzitterschap. Ik denk dat we in 2009 moeten tonen dat ook de gemeenschappen het voorzitterschap van een interministeriële conferentie voor hun rekening kunnen nemen. In de marge van dat gesprek, dat eerder bedoeld is als een goede start van een nieuw werkjaar, zal ik dat zeker aanhalen. Maar voor het einde van het jaar zal er zeker een nieuwe interministeriële conferentie zijn waarop we dat 'en bonne et due forme' zullen agenderen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de stand van zaken in de adoptiedossiers van adoptiedienst Horizon

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Vlak voor het zomerreces vernamen we het nieuws over de stopzetting van adoptiedienst Horizon. Mijnheer de minister, u had het toen vooral over een uitdoofscenario en u garandeerde dat alle in behandeling zijnde adoptiedossiers verder zouden worden afgehandeld door andere adoptiediensten, ook al hadden die geen adoptiekanaal met China. Er werden ook bijkomende middelen uitgetrokken om deze dossiers verder te laten afhandelen door de andere adoptiediensten.

In mijn actuele vraag in de plenaire vergadering had ik toen al gewezen op het feit dat de adoptiedienst Horizon veel sneller en proactiever had moeten handelen om het aantal dalende adopties vanuit China te compenseren door nieuwe adoptiekanaalen op te richten. Ik stelde toen ook de vraag of het niet mogelijk zou zijn om voor de adoptiedossiers voor Chinese kindjes verder samen te werken met adoptiediensten uit Brussel of Wallonië, waar nog adoptiekanaalen met China bestaan. U stelde toen dat het samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen daarover niets stipuleerde en dat het dus de facto niet mogelijk was om dat te doen.

Nochtans, in het verleden was het voor kandidaat-adoptieouders uit Vlaanderen zonder problemen mogelijk om een beroep te doen op adoptiediensten gevestigd in Brussel en Wallonië. Het van kracht worden van het nieuwe decreet levert blijkbaar problemen op. Ik wil er nogmaals op wijzen dat iets dergelijks niet expliciet verboden wordt door het Adoptiedecreet, noch door het Adoptiebesluit van 23 september 2005 tot uitvoering van het Adoptiedecreet.

Ik vraag me dan ook af wat er zou pleiten tegen een dergelijke mogelijkheid? Ook in Wallonië en in Brussel zijn adoptiediensten onderworpen aan erkenningsvoorwaarden. Het lijkt erop dat deze evenwaardig zijn als die voor de Vlaamse diensten. Er is dus geen enkele reden om te veronderstellen dat de adoptiebemiddeling op een slechtere wijze zou gebeuren dan in Vlaanderen. Het verbod om Vlaamse kandidaat-adoptieouders na het verkrijgen van hun federale beginseltoelating een beroep te laten doen op een erkende adoptiedienst in Brussel of Wallonië, lijkt mij dus niet echt te rechtvaardigen en beperkt de mogelijkheid tot vrije keuze.

Deze situatie veroorzaakt bovendien ook problemen en beperkingen bij sommige adopties zoals bijvoorbeeld bij

de plaatsing van specialneedskinderen. Die zijn, volgens de Vlaamse adoptieambtenaar, bijzonder moeilijk te plaatsen. Zo bleek toen nog dat de Vlaamse adoptiedienst Horizon geen enkele ervaring zou hebben met de specialneedsprocedure voor Chinese kindjes, terwijl die voor de Brusselse adoptiedienst Amarna geen enkel probleem oplevert. Een plaatsing via de Brusselse adoptiedienst Amarna duurde slechts zes tot negen maanden, in vergelijking met drie tot vier jaar in Vlaanderen. Deze beperking is dus zeker ook niet in het belang van het betrokken kind.

Wat is de stand van zaken voor de adoptiedossiers die bij de adoptiedienst Horizon in behandeling waren en voor afhandeling werden overgeheveld naar andere adoptiediensten? Welke adoptiediensten hebben deze dossiers overgenomen? Hebben zij een adoptiekanaal met China kunnen openen? Hoeveel dossiers zijn intussen afgehandeld? Hoeveel dossiers zijn nog in behandeling?

Zult u een initiatief nemen om met de andere gemeenschappen, de federale overheid en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie overleg op te starten om een regeling op te nemen in het samenwerkingsakkoord uit 2006, waarbij kandidaat-adoptanten ook een beroep kunnen doen op adoptiediensten in een andere deelstaat?

De voorzitter: Mevrouw Poleyne heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyne: In de marge van het dossier-Horizon: er was bij Horizon toch ook een kanaal met Rusland? Mijnheer de minister, weet u wat daar de stand van zaken is? Kan ook daar op de een of andere manier een voortzetting van het kanaal worden gegarandeerd?

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Ik zal u beiden op uw wenken bedienen, dames volksvertegenwoordigers. De vraag van mevrouw Van der Borgh biedt een excellente gelegenheid om eens het overzicht te geven. Ik weet dat heel veel ouders naar aanleiding van wat er is gebeurd met de adoptiedienst Horizon vragen hebben.

Horizon werkt zelf nog altijd voort aan de dossiers uit Rusland en China. Dat hebben wij ook in de plenaire bespreking gezegd. De dienst voldoet nog altijd aan alle erkenningsvoorwaarden en ontvangt trouwens nog altijd subsidies, en dit tot de dossiers kunnen worden afgesloten of overgedragen. Aangezien Horizon zelf heeft beslist om de boeken neer te leggen, gaat de subsidiëring natuurlijk over in een uitdoofscenario en worden er geen nieuwe contracten meer afgesloten. Dit wordt opgevolgd door de Vlaamse Centrale Autoriteit inzake Adoptie (VCA). Zolang Horizon nog wil blijven functioneren in het kader van lopende procedures, is dat mogelijk.

Op dit ogenblik zijn er nog negentien Russische adoptie-dossiers in verschillende stadia van afhandeling. Drie dossiers zijn volledig afgehandeld en de betrokken kinderen zijn in België aangekomen. Adoptiedienst Het Kleine Mirakel heeft een accreditatieprocedure gestart om in Rusland te kunnen werken. Gelet op de strenge Russische voorwaarden kan dit nog enige tijd duren. Ik heb daar in het plenaire debat naar verwezen als een van de problemen voor Horizon. Door de beperktheid van het aantal dossiers in Rusland is er een grote kans dat Horizon zelf nog alle dossiers in Rusland zal kunnen afwerken. Het Kleine Mirakel zal alleen de nazorg moeten opnemen en eventueel, als dat lukt, het kanaal openhouden.

Wat de adoptiedossiers in China betreft: op dit moment staan nog 120 kandidaten op de wachtlijst bij Horizon. Wanneer mensen kiezen om te stoppen, zorgt Horizon voor een terugbetaling van de reeds betaalde bedragen, na aftrek van kosten volgens de afgesloten bemiddelingsovereenkomst. Ray of Hope werkt een accreditatie-dossier uit voor China en zodra zij geaccrediteerd zijn, nemen zij al de dossiers over.

Wat de adoptiedossiers in Nepal betreft: Horizon had drie proefdossiers ingediend en er waren twee aanvragen voor zelfstandige adopties lopende. De VCA heeft deze dossiers overgenomen en volgt ze verder op. De wetgeving in Nepal is gewijzigd en De Vreugdezaaiers hebben een aanvraag voor accreditatie ingediend in Nepal. Momenteel is er in geen enkel dossier enig vooruitzicht door de politieke situatie in Nepal.

U hebt daarmee een overzicht gekregen. Mevrouw Van der Borgh, ik antwoord op uw tweede vraag, over het ontbrekende samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap om het voor de kandidaat-adoptanten mogelijk te maken om te adopteren volgens de procedure van de andere gemeenschap dan deze waartoe men op basis van zijn woonplaats behoort. Ik heb hier al eerder uitdrukking gegeven aan alvast mijn overtuiging dat dit soort van overeenkomst denkbaar moet zijn voor zover het een evenwichtig akkoord is. Ik maak uit uw manier van vragen stellen op dat u een dergelijk samenwerkingsakkoord wenselijk vindt. Ik neem daar akte van en ik verwijs naar het antwoord dat ik daarnet in verband met het Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten (FCUD) heb gegeven: ik neem aan dat ook dit het voorwerp van bespreking zal zijn in het kader van het gesprek dat we in de dialoog tussen de gemeenschappen zullen aanvatten. Ik bevestig u dat ook ik vind dat men daar een evenwichtig akkoord zou moeten kunnen bereiken.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Dank u, mijnheer de minister, voor uw antwoord. U hebt niets gezegd over de specialneedskinderen. Ik had daar graag toch enige verduidelijking over gehad. Mij is namelijk meegedeeld dat Kind en Gezin heeft bevestigd dat Ray of Hope geen

accreditatie voor specialneedskinderen kan aanvragen omdat China daarvoor enkele jaren ervaring met het kanaal vraagt. Wat zal er gebeuren met de dossiers van die specialneedskindjes?

Minister Steven Vanackere: Ik blijf in gebreke, mevrouw Van der Borgh. Ik heb daarover geen specifieke informatie verzameld. Dat spijt me. Ik wil daar zeker op terugkomen en de commissie op de geëigende manier deze informatie laten bezorgen. Ik stel u voor dat ik deze informatie nog opvraag en ze via de secretaris aan de commissie bezorg.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de dringende nood aan meer ondersteuning voor meisjes met psychiatrische problemen in jeugdinstellingen

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de minister, uit een zowel in Nederland als in ons land gevoerd onderzoek naar de psychiatrische situatie van meisjes in jeugdinstellingen – het ging over de groep van twaalf- tot achttienjarigen – is gebleken dat stoornissen als ADHD, gedragsproblemen en verslaving maar ook post-traumatische stress veel voorkomen. Ook is gebleken dat een op de vijf meisjes in een jeugdinrichting al eens zwanger was geweest. Volgens het onderzoek bestaat er een duidelijke relatie tussen psychiatrische problemen, seksueel risicogedrag en zwangerschap, maar ook tussen psychiatrische problemen, trauma's en agressief gedrag van de meisjes. Bijna 85 percent heeft één of meer traumatische gebeurtenissen meegemaakt zoals seksueel misbruik of mishandeling. Veel van deze meisjes vertonen dan ook seksueel risicogedrag zoals vrijen zonder anticonceptie of hebben seksuele contacten onder invloed van alcohol of drugs. Volgens de onderzoeker worden de psychiatrische problemen in de gesloten instellingen te weinig nagegaan of behandeld, en wordt er te veel gefocust op gedragsmatige aanpak. Er wordt dan ook een pleidooi gehouden voor meer aandacht voor deze problemen, die de onderzoekers overigens vaak behandelbaar vinden. Kent u de resultaten van dit onderzoek? Wat is hierin uw standpunt?

Preventie is een van uw belangrijke verantwoordelijkheden. Bepaalde stoornissen, zoals gedragsproblemen en verslaving, zijn met de nodige aandacht behandelbaar. Ook preventieve maatregelen om seksueel risicogedrag te voorkomen en zo tienerzwangerschappen te beperken en te helpen voorkomen – wat toch een van

onze bekommernissen moet zijn – verdienen aandacht en ondersteuning.

Hebt u initiatieven genomen om meer aandacht te besteden aan de psychiatrische problemen van de meisjes en die te laten behandelen? Bestaat er binnen de instellingen een structureel preventiebeleid voor deze meisjes? Op welke wijze wordt het personeel van deze instellingen ondersteund opdat het hieraan meer aandacht zou besteden?

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mevrouw Dillen, uit uw vraag valt niet meteen op te maken naar welk onderzoek u verwijst. Ik weet dus niet heel zeker of we over hetzelfde onderzoek spreken.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de minister, het gaat om het onderzoek van Sanne Hamerlinck, die werkt voor het Medisch Centrum in Nederland.

Minister Steven Vanackere: Dan vrees ik dat ik zal citeren uit een aanvullende of complementaire studie want ik verwijs naar het Bypass-onderzoek. Maar dat zal inhoudelijk ongetwijfeld aansluiten bij de studie die u citeert. Ik zal de studie waarnaar u verwijst uit het verslag oppikken. U verwijst hoe dan ook naar een problematiek die ons zeer bekend is.

Het Bypass-onderzoek, waaruit ik dan citeer, toont aan dat jongeren in voorzieningen van bijzondere jeugdbijstand vaak en, naar de smaak van heel wat professionals, té vaak, te kampen hebben met psychiatrische en randpsychiatrische problemen. Dat is ook een onderwerp dat zowel in de plenaire zitting als hier in deze commissie al aan bod is gekomen. Men heeft op zeker ogenblik bij de personeelsleden van een aantal gemeenschapsinstellingen, het topje van de ijsberg dus, gewag gemaakt van situaties waarbij in sommige leefgroepen tot 50 procent van de aanwezige jongeren op de een of andere constitutionele manier psychofarmaca dienden te slikken. Dat vormt een overbelasting voor de draagkracht van een dergelijke leefgroep. Niemand in de bijzondere jeugdzorg, en zeker ook niet in de gemeenschapsinstellingen, gaat er van uit dat het allemaal jongeren zijn zonder problemen. Er is uiteraard meestal een grondslag waarom men in een gemeenschapsinstelling terecht komt.

Maar wanneer de omvang van die psychiatrische of randpsychiatrische problemen zo groot begint te worden, zit je natuurlijk met mogelijke negatieve effecten die een sneeuwbal effect kunnen teweegbrengen. Naast het beleid dat voorzieningen hieromtrent zelf ontwikkelen, werd aan een aantal ondersteunende maatregelen vorm gegeven. Ik verwijs naar een drietal beslissingen.

De eerste beslissing werd nog door mijn voorgangster geïnitieerd. Het gaat om twee outreachende projecten

vanuit de psychiatrische instellingen Sleidinge en Geel naar de gemeenschapsvoorzieningen. Intussen is er voor de Centra voor Geestelijke Gezondheid (CGG) een bedrag van 500.000 euro vrijgekomen, ook bestemd voor outreachende ondersteuning vanuit CGG's naar voorzieningen in de bijzondere jeugdbijstand. Het meest recente initiatief is het voorzien van een budget van 500.000 euro ter attentie van bepaalde jongeren die hun plaats niet in een gemeenschapsinstelling hebben maar een profiel vertonen dat past in een voorziening erkend door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (SAPH). Het moet een betere doorstroming toelaten naar omgevingen waar het accent nog meer kan worden gelegd op zorg en niet alleen op het geseceureerd zijn van die jongeren. Daarmee wil ik zeker niet stellen dat er in de bijzondere jeugdzorg geen zorg zou worden verleend, maar wil ik erkennen dat het soms een bepaalde expertise of draagkracht te boven gaat.

Welke initiatieven zijn er verder nog genomen om meer aandacht te schenken aan de psychiatrische problemen van meisjes, in het licht van de voorbeelden die u citeert? Uiteraard erken en subsidieer ik Sensoa voor hun werk rond seksuele gezondheid. Dat is een organisatie die toch mag rekenen op 2.220.000 euro, een behoorlijk bedrag. Voor de werking rond tienerzwangerschappen is er een overeenkomst afgesloten met het Centrum voor Relatievorming en Zwangerschapsproblemen voor een bedrag van 211.000 euro. Dat expertisecentrum werkt rond ongeplande zwangerschap, tienerzwangerschappen, postabortus en prenatale diagnoses.

Een nieuw, recent initiatief dat in deze commissie nog niet aan bod is gekomen, is het voorzien van de nodige middelen die moeten toelaten een nieuw centrum voor integrale gezinszorg, een CIG, te erkennen voor een bedrag van 1 miljoen euro, specifiek gericht op de opvang en begeleiding van tienermoeders. U weet dat er in de verschillende provincies al CIG's bestaan. We willen dat dit overal een realiteit wordt.

Daarnaast zal ik, in het volgende meerjarenplan Jeugdhulp, een aantal maatregelen met betrekking tot de preventie en begeleiding van seksueel risicogedrag en tienerzwangerschappen uitwerken.

Samengevat, al had ik geen weet van de studie die u citeert, de analyse die er wordt gemaakt wordt bevestigd door een aantal andere studies die wij wel in ons bezit hebben. De conclusies die wij daaruit trekken, hebben ook in budgettaire zin een impact gehad, tot op de laatste begrotingsaanpassing toe: we trekken voor dit probleem extra middelen uit.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: De studie is voorgesteld op maandag 22 september, dat is vrij recent.

Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik stel vast dat er heel wat inspanningen worden geleverd. Tegelijk stellen we vast dat de problematiek vrij ernstig blijkt te zijn. Vooraleer u opnieuw middelen vrijmaakt, is het misschien nuttig om al deze inspanningen te evalueren.

Wat de preventie van tienerzwangerschappen betreft, verwijst u naar de opdracht van Sensoa. Ik weet niet of Sensoa een specifieke werking heeft voor meisjes uit jeugdinstellingen. Ik ben toch wel geschrokken van het feit dat een op vijf van die meisjes tussen 12 en 18 al zwanger is geweest. Dat zijn toch wel zorgwekkende cijfers. Ik ga ervan uit dat in de meeste gevallen deze meisjes tot een abortus zijn overgegaan, al blijkt dat niet uit de cijfers. Mijn vraag is of Sensoa een specifieke werking heeft, die gericht is tot deze categorie van meisjes.

Minister Steven Vanackere: Het zal nog het voorwerp uitmaken van een dialoog met Sensoa.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de dreigende sluitingen van dagcentra binnen de geestelijke gezondheidszorg

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de minister, om een antwoord te bieden aan de nood aan dagopvang voor personen met een chronische psychiatrische aandoening werden er in het verleden een aantal dagcentra opgericht. Vooral in de provincie Limburg blijkt men daar zeer actief in te zijn, maar ook in andere provincies bestaan dergelijke centra. Een aantal blijken thans met sluiting bedreigd omwille van de stopzetting van de financiering door de lokale overheden enerzijds, en het uitblijven van subsidies van de bevoegde Vlaamse en federale overheid anderzijds. Enkele weken geleden heeft bijvoorbeeld het dagactiviteitencentrum Aktief te Genk actie gevoerd tegen de nakende sluiting die tegen het einde van het jaar wordt verwacht. Er wordt zowel bij de Vlaamse als de federale regering aangedrongen op een structurele erkenning van de dagcentra in Vlaanderen.

Kunt u mij meedelen of het inderdaad juist is dat een aantal dagcentra voor opvang van personen met een chronische psychiatrische aandoening bedreigd worden met sluiting? Hebt u al initiatieven genomen om een structurele erkenning van deze dagcentra in Vlaanderen uit te werken en financieel te ondersteunen? Als dat zo is, had ik er graag wat meer toelichting over gekregen. In het bijzonder kreeg ik graag de nodige waarborgen voor de

toekomst van deze dagcentra. Als dat niet het geval is, welke maatregelen hebt u dan genomen om erover te waken dat de problematiek van de opvang van deze personen wordt opgelost en dat deze mensen niet in de kou komen te staan? Deze centra dringen ook aan op structurele maatregelen door de federale overheid. Hebt u hierover al overleg gepleegd met uw federale collega?

De voorzitter: Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex: We hebben samen een dagcentrum in het Brusselse bezocht. Deze problematiek is in deze commissie al verscheidene malen aangekaart. De dagactiviteitencentra zijn allemaal al eens bedreigd met sluiting. Er is voor een gedeelte een oplossing gekomen door de initiatieven voor Beschut Wonen.

We kunnen twee dingen vaststellen. Het bijkomende personeel bij de initiatieven voor Beschut Wonen volstaat niet voor de meeste dagcentra. Dat spoor, met federale middelen, was eigenlijk het ultieme redmiddel, maar het stelt de initiatieven toch niet in staat om een volwaardige werking te onderhouden. Ze moeten nog altijd op zoek gaan naar bijkomende middelen bij de provincie, de psychiatrische ziekenhuizen, de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG), de meerbanenplannen en zo meer. Bovendien horen we van de sector de klacht dat de arbeidsactivering vaak te centraal staat in de projectmissie.

De tweede vaststelling is dat onder meer het dagcentrum Aktief te Genk niet is aangesloten bij een dienst Beschut Wonen, maar wel bij een cgg en dat daardoor de middelen helemaal wegvallen ten gevolge van de sluiting van de subsidiekraan door de lokale, Vlaamse en federale overheden. Het is natuurlijk geen kerntaak van het OCMW en kan dan ook moeilijk volledig door een lokale overheid worden gedragen. Maar daardoor dreigt het belangrijke werk van deze centra, die mensen uit de psychiatrie houden of hun een kwaliteitsvol leven bieden na de psychiatrie, verloren te gaan.

Vandaar mijn vragen. Geloofst u in het belang en het nut van de werking van dagactiviteitencentra voor psychiatrische patiënten? Geloofst u in de begeleiding die er wordt gegeven? Welke mogelijkheden bestaan er om in de nodige middelen te voorzien voor deze centra zodat ze voort kunnen werken en hun opdracht ten volle kunnen uitvoeren? Bent u bereid om de nodige maatregelen te nemen en aan te dringen op maatregelen bij de federale en lokale overheden? Hebt u al initiatieven genomen om dit soort van centra structureel te ondersteunen en op welke wijze wil u dat eventueel doen?

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Vooreerst wil ik benadrukken dat ik de meerwaarde van deze dagactiviteitencentra stellig erken. Ze maken deel uit van een

algemene trend, waar we ook echt wel behoefte aan hebben, naar meer vermaatschappelijking of in ieder geval een grotere desinstitutionalisering van de psychiatrische zorg. We willen meer kansen bieden aan psychiatrische patiënten of voormalige psychiatrische patiënten om in de gewone samenleving integratie te vinden. Ik ben ervan overtuigd dat het aanbieden van een dagstructuur, het laagdrempelig opvangen van deze mensen, het fungeren als ontmoetingsplaats voor contacten met lotgenoten en de ondersteuning die geboden wordt ter bevordering van autonomie en sociale inclusie, een positieve invloed hebben op het problematische symptoomgedrag. Sterker nog, het kan heropnames voorkomen.

Het ontbreken van een reguliere erkenning voor dit soort van dagactiviteitencentra heeft verschillende redenen. Er is om te beginnen een bijzonder ongelijkmatig verspreid aanbod in ons land. Het is ook een zeer kleurrijk en gevarieerd aanbod. En er is een zeer ongelijke mate van onafhankelijkheid en financiering. Om tot een structurele erkenning te komen moeten deze dagactiviteitencentra hun plaats kunnen krijgen in een breder zorgnetwerk. Er moet een afstemming gebeuren met de federale initiatieven Beschut Wonen – Mevrouw Roex heeft er net naar verwezen – die de activering van psychiatrische patiënten als een van hun opdrachten zien. En er moet een degelijk onderscheid gemaakt worden met de arbeidszorginitiatieven, waar de nadruk veel meer ligt op arbeid.

Deze dagactiviteitencentra zijn geen strikt Vlaamse bevoegdheid. Bijgevolg ben ik van plan met mijn federale collega, de minister van Volksgezondheid, overleg te plegen om een oplossing te zoeken voor de financiering ervan. Tot op heden is mij bekend dat één dagactiviteitencentrum, namelijk Aktief uit de provincie Limburg, heeft aangekondigd te moeten sluiten op het einde van het jaar. De laatste berichten zijn dat men naar een overbruggingskrediet zoekt om alsnog voort te werken. De meeste medewerkers worden betaald door het OCMW van Genk, maar dat heeft door het uitblijven van een structurele financiering voor het dagactiviteitencentrum beslist om andere prioriteiten te leggen.

Zowel de federale minister van Volksgezondheid als ikzelf hebben al contact gehad met de medewerkers van Aktief. Uit onderzoek weet ik dat er over heel Vlaanderen en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ongeveer 40 dagactiviteitencentra zijn die hun activiteiten geheel of gedeeltelijk richten tot psychiatrische of ex-psychiatrische patiënten. Ik kan alleen maar bevestigen wat hier aan bod is gekomen. Het is een knoop die door de federale minister van Volksgezondheid mee moet worden ontward. Ik wil dat niet zonder de samenwerking met de federale overheid in mijn richting trekken.

Mevrouw Marijke Dillen: Wanneer is dat overleg gepland? Is dat een van de punten die nog op uw agenda staan?

Minister Steven Vanackere: Ik moet de brief nog schrijven.

Mevrouw Marijke Dillen: U zult er dus spoedig werk van maken. Ik twijfel er niet aan dat u dat onverwijld zult doen.

Minister Steven Vanackere: Ik ben blij dat u dat van mij verwacht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
